

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124 3125, 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

HENLEIN ODKRIL SVOJE KARTE

Zanimive izjave vodje sudetskih Nemcev angleškemu publicistu Priceu

London, 26. maja. h. »Daily Mail« objavila razgovor svojega posebnega poročevalca Pricea z voditeljem stranke sudetskih Nemcev Konradom Henleinom, ki je izjavil med drugim:

Do jeseni mora biti vprašanje sudetskih Nemcev urejeno. Politična razburjenost na Češkoslovaškem zastuplja vso srednjeevropsko situacijo. Ako bi trajala še nadalje, bi morala v kratkem času dovesti do splošne uničujoče vojne, ki bi prinesla še preostali Evropi usodo, da bi morali prositi v Afriki za banane. Jaz delam sedaj z vso silo na to, da s poštenimi pogajanjmi s češkoslovaško vlado ustvarim sporazum, vendar pa bi bilo še preuranjeno upati v uspeh pogajanj. Jaz ponujam Čehom lojalno sodelovanje nemškega prebivalstva na temelju popolne lokalne avtonomije v nemških pokrajinah. Ako bi prišlo do tega, bi ostale sedanje meje Češkoslovaške neizpremenjene in centralna vlada bi imela avtoriteto v vseh onih zadevah, ki se tičejo državne skupnosti. Avtonomija nemških pokrajin naj bi se uveljavila v coni vzdolž jezikovne meje, čije največje globine bi znašale okoli 80 km, ter v enem ali dveh jezikovnih otokih na zapadu Češkoslovaške. Sem za tako ureditev samouprave nemškega distrikta, da se bodo pravice lokalnih oblasti nanašale na vzgojo, na javne službe in na policijo, dočim bi se zunanje zadeve in vprašanja celokupne države še nadalje upravljala iz Prage. Praska vlada bi morala imeti nacionalne sekcije, v katerih bi sedeli zastopniki manjšin Češkoslovaške. Ako bi vlada to odklonila, bi morali sudetski Nemci zahtevati pravico samoodločbe ter plebiscit pod inozemsko kontrolo. Pri plebiscitu bi se moralo glasiti vprašanje:

»Ali hočete biti državljani Češkoslovaške ali Nemčije?« Po mojem mnenju bi bilo oddanih 98 odstotkov glasov za priključitev k Nemčiji. Tretja možnost bi bila »o mojem mnenju še enostavnejša. Ako bi se namreč nadaljevalo zatiranje sudetskih Nemcev, bi moglo razburjenje nemške vlade lepega dne povzročiti direktno akcijo za priključitev sudetskih Nemcev k Nemčiji.

Henleinove izjave za »Daily Mail« so izvale po vsem Češkoslovaškem veliko pozornost, ker je Henlein v njih prvič odkril svoje karte. Stranka sudetskih Nemcev objavlja nocoj komunikate, v katerem naglašajo, da je imel Henlein včeraj sicer res razgovor s Priceom, vendar pa je objava njegovega razgovora v »Daily Mailu« samo prosta neavtorizirana reprodukcija razgovora, ki ga je imel Henlein po pogrebu v Hebu s Pricejem.

Demokratski list A-Zet označuje vsebino Henleinovega razgovora za veleizdajo ter izraža istosčasno prepričanje, da je intervju falzificiran. Ako pa ni, nadaljuje list, mora nastopiti državni tožilec.

Dr. Hodža o razgovoru s Henleinom

Pariz, 26. maja. h. »Paris Soir« objavlja razgovor s češkoslovaškim ministrskim predsednikom dr. Hodžo, ki je izjavil:

Moj prvi razgovor s Henleinom je bil informativnega značaja. Da se sporazumejo s sudetskimi Nemci, smo pripravljali iz zelo daleč. Sem šef koalicijske vlade, to je sedaj vlada sporazuma. Ureditev sudetskega vprašanja se more izvesti še pred polletjem, ker so načrti na katerih smo delali od meseca februarja 1937 že izdelani. Vse se more ugodno končati, glede na izredno dobro voljo države, ako se problemu pusti njegov notranjepolitični značaj. O čisti zunanji politiki se ne more razpravljati, ker bi se s tem naletel evropski problem. Tudi ni potrebno iz temelja izpremeniti ustave, ker je zelo elastična. Novi legistativni ukrepi bi mogli zadostiti, da se uvede samouprava, ki jo zahtevajo Nemci. Nisem niti optimist, niti pesimist skušam biti predvsem realist.

Krofta o položaju

Pariz, 26. maja. b. Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je dal zastopniku lista »Ordre« v Pragi naslednjo izjavo o položaju: Upamo, da bodo vsi razumeli našo dobro voljo in našo željo, da v okviru naše državne suverenosti pristanejo na koncesije našim sodržavljanom nemške narodnosti, ter našo skrb, da v sodelovanju in v redu rešimo povsem notranji problem, s katerega rešitvijo je tako tesno povezana ohranitev miru. Francija in Anglija sta stori velike usluge miru, ko sta izjavili, kako zelo razumeta naše stališče in naše namene. Odražje je sedaj nekoliko boljše in izražam željo, da se ne bi prav nič zgodilo, kar bi v tem tednu spet skalilo mir.

Komunikate čsl. vlade o nemškem protestu

Praga, 26. maja. k. O protestu nemškega poslanika v Pragi je bilo sredi objavljeno naslednje uradno poročilo:

Nemški poslanik v Pragi je bil danes v znanjem ministrstvu, da protestira proti poletom čez češkoslovaško-nemške meje, ki so jih izvršili češkoslovaški bombniki. Češkoslovaške oblasti bodo uvedle preiskavo, da se ugotovi, krivda. Da bi preprečilo take incidente, je vojaško poveljstvo odredilo vsem edincem, ki so na vojnih vajah, posebno letalskim, da naj opuste vse vaje in poletje neposredno ob meji. Posamezni oddelki vojske kakor tu-

di letala smejo operirati v obmejnem ozemlju le do krajev, ki so vsaj še 5 km oddaljene od meje same. Visti, da je imel obisk nemškega poslanika v znanjem ministrstvu kakšen drug namen »o brez vsake oslove.

Ta demanti velja zlasti za informacije, ki so se razširile sredi iz nemških krogov, da je nemški poslanik zahteval od češkoslovaške vlade takojšen umik vseh češkoslovaških čet z nemških mej ter obnovo normalnega položaja na ozemlju, na katerem je nemška manjšina v večini.

Angleški opazovalci

London, 26. maja. o. Politični krogi danes mnogo razpravljajo o načrtu angleške vlade, ki ga je sprejela na svoji večerajšnji seji, da bi za uspešno posredovanje med Nemčijo in Češkoslovaško poslala v sudetsko-nemške kraje svoje posebne opazovalce, ki bi kot nepristranske priče lahko sproti presodili in ocenili sleherni incident, ki bi se lahko še pripetil v teh krajih ob priliki nadaljnjih občinskih volitev in volilne kampanje. Hkratu se je angleška vlada odločila zahtevati od Češkoslovaške, da zmanjša kontingente svojih mobiliziranih rezervistov v sudetsko-nemških krajih.

Snoči je odpotoval iz Londona v Berlin in Prago šef srednjeevropskega oddelka zunanjega ministrstva Straing s posebnim nalogom, da izposluje pristaneke obeh vlad na angleške načrte. Kakor menijo tukajšnji krogi, se nemška vlada ne bo upirala angleškemu posredovanju.

Na večje težave je naletelo le vprašanje delne demobilizacije češkoslovaške vojske. Proti temu je tudi francoska vlada, ki je menila da bi bila v takem primeru Češkoslovaška docela izpostavljena nemški invaziji. Glavne češkoslovaške utrdbe so zgrajene baš na sudetsko-nemškem področju. Če bi se češkoslovaška vojska umaknila iz njih, bi bilo Henleinu s pomočjo z druge strani meje lahko izvesti njegove načrte.

Poljska in madžarska zagotovila

London, 26. maja. b. V spodnji zbornici je latunistični poslanec Henderson včeraj ministrskega predsednika Chamberlaina vprašal ali je angleška vlada glede na posebno zanimanje, ki ga kažeta poljska in madžarska vlada za razvoj manjšinskega vprašanja na Češkoslovaškem, opozorila po svojih diplomatskih zastopnikih vladi v Varšavi in Budimpešti na potrebo vsestranske sporazumne ureditve tega vprašanja. Cham-

Nove pobude zapada

Zagotovila popolne solidarnosti obeh zapadnih velesil in novi prijateljski nasveti češkoslovaški vladi

Pariz, 26. maja. V francoskih uradnih krogih so mnenja, da je Češkoslovaška že prešla mimo najhujše nevarnosti in da stopa sedaj v novo dobo, ki si sicer ne bo več brez novih nevarnosti, ki pa vendar obeta ureditev manjšinskega vprašanja v okviru državne suverenosti. Pariški poslanik dr. Osusky in londonski poslanik Jan Masaryk sta prišla v Prago z novimi zagotovili popolne solidarnosti obeh zapadnih velesil, obenem pa tudi z novimi prijateljskimi nasveti in poludami. Francoska vlada zasleduje v ostalim razvoj položaja na Češkoslovaškem z vso potrebno pozornostjo in je v stalnih stikih s češkoslovaško ter angleško vlado. Tudi stiki z ameriškim, poljskim in ruskim zastopnikom v Parizu so se te dni povečali. V listih prihajajo bolj in bolj do izraza nedeljene simpatije do češkoslovaškega naroda. Odgovorni krogi so slej ko prej v stalni čujanosti, pri čemer je predmet njihovega posebnega zanimanja zadržanje Poljske. Veliko pozornost zbujajo nadalje stalna kampanja proti Češkoslovaški, Angliji in Franciji.

Angleška javnost in dogodki v ČSR

London, 26. maja. b. Češkoslovaška, ki je bila še nedavno za vsakega povprečnega Angleža tako rekoč nepoznana država, je te dni središče vseh razgovorov angleških politikov in državljanov. Skoraj vsi listi so odposlali posebne poročevalce v Prago, kar dokazuje, da se za Češkoslovaško danes močno zanima tudi vsa angleška javnost. Imena, kakor Beneš, Hodža, Krofta in Henlein, so splošno znana in ljudje si hočejo biti na jasnem, zakaj je češkoslovaško vprašanje naenkrat tako važno tudi za Anglijo in njene interese. Za povprečnega Angleža angleške diplomatske demarše v Berlinu niso bile tako važne kakor poziv angleškega poslanika v Berlinu vsem angleškim državljanom, odnosno njihovim znanim in otrokom, naj čimprej zapuste nemško prestolnico. V tem je vsakdo zaslužil resnost položaja. In povprečen Anglež je v nedeljo in zlasti v ponedeljek spet zaslužil, da se je moral položaj očitno izboljšati, ko je bil naveden poziv angleškega berlinskega poslanika preklican. Seveda se navzlic temu še nihče ne predaja varljivosti, da so sedaj vse težkoče že odstranjene in povprečen Anglež s čimdalje večjim zanimanjem zasleduje razvoj dogodkov v srednji Evropi. Za zadržanje angleške javnosti v bližnjih dneh to zanimanje ne bo moglo ostati brez konkretne koristi, kajti stališče angleške vlade bo lahko tem bolj odločno kolikor bolj jasno bo v tem

berlajn je odgovoril, da eta angleška zastopnika v Varšavi in Budimpešti opozorila poljsko odnosno madžarsko vlado na pomen, ki ga angleška vlada pripisuje mirni ureditvi manjšinskega vprašanja na osnovi medsebojnega sporazuma. V tem pogledu je angleška vlada prejela tako od poljske kakor od madžarske vlade zadovoljujoča zagotovila.

Liberalni poslanec Mander je nato vprašal, ali je bil v zvezi s češkoslovaško krizo stavljen predlog, da se češkoslovaško-nemški spor sporazumno uredi med obema vladama na osnovi češkoslovaško-nemške arbitražne pogodbe, ki je po izjavi nemške vlade še vedno v veljavi. Chamberlain je pripomnil, da tak predlog za sedaj formalno še ni bil postavljen.

Diplomatski sodružnik oficijoznih »Times« piše med drugim: Angleška vlada še nadalje zasleduje razvoj dogodkov z vso potrebno pozornostjo. Včeraj se je položaj Češkoslovaške po veliki krizi ob koncu preteklega tedna presojal v vladnih krogih kot stabilen, to je brez posebnega izboljšanja, to da tudi brez novega poslabšanja. V istih krogih upajo, da se v teh dneh ne bo zgodilo ničesar, kar bi otežilo pogajanja med češkoslovaško vlado in sudetskimi Nemci, in da zlasti ne bodo postavljeni taki pogoji za sporazum, katerih priznanje bi pomenilo okrnitev češkoslovaške državne samostojnosti in neodvisnosti. Prevladuje nadalje prepričanje, da se tudi naslednji dve volilni nedelji ne bo pripetil noben nov incident.

Češko-rumunsko zavezništvo

Praga, 26. maja. b. Novi rumunski poslanik Radu Crucescu je imel pri svoji nastopni audienci naslednji nagovor na prezidenta re. publike dr. Beneša: Dovoljeno naj mi bo izraziti svoje zadovoljstvo, ker bom imel priložnost, da lahko zastavim vse svoje sile za poglabitev in utrditve zvez nezlojivnega in bratskega prijateljstva med obema državama. V okviru Male antante utemeljeno češkoslovaško-rumunsko prijateljstvo, ki je poklicano da uveljavlja v mednarodnem življenju ideale miru in reda, je preostalo do sledi vse preizkušnje. To je najboljši dokaz, da ni le prehodna politična kombinacija, temveč rezultat spoznanj o skupnih interesih in skupnih načelih. Zato tudi lahko z vsem zaupanjem gledamo na nadaljnji razvoj naših odnosov.

Prezident dr. Beneš se je v odgovoru zahvalil poslaniku Crucescu za izraze prijateljstva in je pripomnil, da bo z veseljem podpiral njegovo mislojo za utrditev in tesno povezanost obeh držav tudi v bodoče.

Nove pobude zapada

Zagotovila popolne solidarnosti obeh zapadnih velesil in novi prijateljski nasveti češkoslovaški vladi

pogledu zadržanje širših angleških krogov, katerih mnenje vlada zelo upošteva pri svojih odločiteljskih sklepih.

London o nemških zahtevah

London, 26. maja. b. Londonski listi poročajo o češkoslovaškem vprašanju v obliki poročil svojih berlinskih in praskih dopisnikov ter komentarjev svojih diplomatskih sodružnikov. Iz poročil bi se dalo sklepati, da je Nemčija prirojila svoje zahteve novemu položaju. Tako zahteva predvsem odstranitev češkoslovaške vojske iz vsega obmejnega pasu. Londonski listi so mnenja, da te zahteve češkoslovaška vlada ne more izpolniti, ker je vsakemu znano, da je prav prisotnost češkoslovaške vojske največ pripomogla k mirnemu razvoju dogodkov. Zato je taka zahteva najmanj preuranjena. O avtonomiji se začasno ne govori več. Nemčija želi le, da bi vlada vso policijsko službo v obmejnem ozemlju prepuštila sudetskimi Nemcem. Londonski listi brez izjeme priznavajo, da se je vladna policijska služba v obmejnem ozemlju v pogledu zajemčenja miru in reda vsestransko obnesla in da bi zato ne bilo pomembno na tem področju kaj spreminjati. Tudi nemška zahteva o spremembi češkoslovaške zunanje politike ne uživa več v londonskih listih nobene podpore, češ da je sporazum med ČSR in Nemčijo pri dobri volji mogoč tudi ob ohranitvi dosedanje čsl. zunanje politike in zavezništvo.

Lord Halifax bo posetil Nemčijo

London, 26. maja. h. »Stare« javlja, da bosta po pojasnitvi položaja zunanji minister lord Halifax in lord Londonderry prihodnji mesec odpotovala v Nemčijo, da posetita maršala Göringa.

London, 26. maja. h. Šef srednjeevropskega oddelka v angleškem znanjem ministrstvu William Strang je odpotoval v Berlin, Prago in Pariz, kjer se bo razgovarjal s tamošnjimi diplomatskimi zastopniki. Njegovo potovanje bo trajalo približno 10 dni ter bo Strang stopil v zveze tudi s strankami v dotičnih mestih.

Poslanika Masaryk in Osusky v Pragi

Praga, 26. maja. h. Poslanika Osusky in Jan Masaryk sta danes prispela v Prago, da informirata zunanje ministrstvo dr. Krofto o položaju. Njiju poročila so ugodna. Poslanik Jan Masaryk odpušča danes popoldne na poletno rezidenco dr. Beneša pri Taboru, kjer prebije prezident današnji praznik.

Seja londonskega odbora za nevmešavanje

Razprava o vzpostavitvi nadzorstva ob španskih mejah in umiku tujih prostovoljcev

London, 26. maja. k. Davi se je sestal ožji odbor za nevmešavanje. Na seji so se zbrali vsi glavni delegati devetih sodelujočih držav, razen ruskega poslanika Majskega, ki ga je zastopal svetnik ruskega poslanstva Kagan. Seza se je pričela ob 10., ob 12.30 je bila prekinjena in se je ob 15. nadaljevala.

Kolikor je bilo mogoče zvedeti, so na seji obravnavali najnovejše angleške načrte za reorganizacijo kontrole v španskih vodah, na Pirenejih in na Portugalski meji, ki naj bi se uvedla obenem z umikom tujih prostovoljcev iz Španije. Francija je privolila v kontrolo na Pirenejih, ki naj bi trajala 30 dni, pod pogojem, da zbere v tem času mednarodna komisija vse podatke o tujih prostovoljcih v obeh španskih taborih in da se etablirajo mednarodni opazovalci v vseh španskih lukah, ki naj bi prišle neposredno pod njihovo nadzorstvo. Tako naj bi se pomorsko kontrolo v bodoče omejila zgolj na nadziranje ladij, ki bi se pojavile v španskih vodah, kakor se je doslej izvajalo. Trenutno še ni znano, kakšno stališče so zastopniki posameznih držav zavzeli napram tem franco-

sko-angleškimi kompromisnim predlogom na današnji seji ožjega odbora.

Vsekakor je bilo za današnjo sejo odbora v angleških političnih krogih veliko zanimanje. V politični javnosti se je pojavil nov optimizem, na katerega tudi vesti o nemškem protestu v Pragi niso mnogo vplivale. Od pozitivnega rezultata najnovejše francosko-angleške akcije za ureditev španskega problema pričakujejo namreč zelo mnogo tudi za pomirjenje v Evropi. Če bi uspelo urediti španski problem v smislu najnovejših angleško-francoskih predlogov, bi se francosko-italijanska pogajanja takoj nadaljevala ter bi bilo pričakovati skorajšnjega sporazuma med obema državama. V primeru ugodnih sklepov odbora bi tudi Anglija obenem s Francijo imenovala svojega novega poslanika v Rimu ter tako implicitno priznala italijanski imperij, nakar bi italijansko-angleški sporazum končno stopil v veljavo. Jasno je da bi bilo v tem primeru vse lažje urediti tudi sudetsko-nemški problem.

Kitajci zopet zmagujejo

V japonski vladi je prišla na površje vojaška struja

Hankov, 26. maja. o. Snoči je prišlo do hudega protinapada Kitajcev na mesto Lang-feng, ki so ga Japonci zavzeli pred dvema dnevi. V Langfengu je 5.000 Japoncev, ki so sedaj obkoljeni. Edina pot, ki bi jim omogočila umik proti Rumeni reki, je pod hudim topniškim ognjem. Pontonski most, ki so ga zgradili Japonci, da bi vrgli svoje čete na južni breg, so kitajski topovi razstrelili. Tudi položaj na bojišču v Šansiju se je izboljšal za Kitajce. V erodnem in južnem Šansiju so Kitajci zadnja dva dni zavzeli deset mest. Japonci so se morali umakniti v neredu in so prepuščili Kitajcem bogat vojni plen. Tudi pred mestom Nengung so Kitajci prešli v ofenzivo in so se morali Japonci naglo umakniti, pustivši na bojišču oerome zaloge municije ter mnogo topov, tankov in tovornih avtomobilov. Kitajci so v tej bitki ujeli 3.400 Japoncev.

Preosnova japonske vlade

Tokio, 26. maja. k. V političnih krogih so že dalje časa napovedovali, da bo vlada kneza Konoja preosnovana, ker ji doslej ni uspelo pridobiti parlamentarnih in poslovnih krogov za nadaljnje vojaške in finančne ukrepe velikega obsega, ki bi omogočili uspešno borbo na kitajskih tleh. Preosnova vlade je bila izvršena snoči. Iz

dosedanje vlade so bili izločeni štirje ministri, med njimi zunanji minister Hirota. Za novega zunanjega ministra je bil imenovan Ugaki, za finančnega ministra Mikeda, za vojnega ministra general Itagati. V vlado je bil pritegnjen tudi general Araki, ki je postal prostvetni minister.

Novi zunanji minister Ugaki ima dobre zveze s parlamentarnimi in gospodarskimi krogi pa tudi z generalnim štabom. General Araki velja za velikega nacionalista in zagovornika ekstremnih desničarskih političnih idej. Mikeda je eksponent najvplivnejših finančnih krogov. V vladi mu je bila poverjena naloga, da pridobi finančne za nove gospodarske in finančne ukrepe, ki jih je vlada že pripravila, a jih doslej ni mogla uveljaviti. General Itagati, ki je bil doslej poveljnik generalnega štaba vojske v Kvantungu, je bil delegiran za novega vojnega ministra od glavnega generalnega štaba. Sprito vsega tega zahtevajo japonski politični krogi, da je bila japonska vlada s to preosnovno znatno ojačena. Splošno pričakujejo, da bo režim sedaj naglo izvedel svoje vojaške in gospodarske ukrepe in da se bo uveljavil v nekakšni diktatorski obliki.

Uredba o narodnih parkih

Beograd, 26. maja. AA. Ministrski svet je izdal uredbo o narodnih parkih. Tem in sličnim zahtevam se je pri nas šele v zadnjem času začela posvečati večja pozornost in to bolj po zaslugi zainteresiranih znanstvenih društev in ljubiteljev narave, kakor pa na pobudo državnih oblasti.

Vpliv države niti ni mogel v večji meri priti do izraza, ker ni bilo zakonskih predpisov, ki bi regulirali vlogo države tudi na tem polju javnega življenja. Ščasoma pa se je vzporedno z razvojem tujkega prometa povečalo tudi zanimanje za naravne krasote in njene znamenitosti in se je vse bolj tudi občutila potreba po čim večjem posredovanju države, da se obvaruje naravnih spomenikov in pokrajine, ki slove po svoji lepoti in ki jih ima naša država obilo. Želja po zadovoljitvi te potrebe je bila izražena že leta 1928, ko so bili s finančnim zakonom za leto 1928-29 gotovi predeli državnih gozdov proglašeni za kraje, ki so pod državnim varstvom. Minister za gozdove in rudnike je dobil pooblastilo, da naknadno izda uredbo o njihovem vzdrževanju. Malo pozneje je ista težnja prišla do izraza tudi v gozdarskem zakonu od leta 1929, ki predpisuje,

da se stvari, ki imajo zgodovinsko, znanstveno ali umetniško vrednost ter prirodne lepote naših gozdov čuvajo.

Ta dva zakonska predpisa pa nista zadovoljila povsem dosedanjim potrebam. Prvi je omejen samo na nekaj državnih gozdov in ni bil pravočasno do kraja izveden in je njegova veljava tudi prezdaj ugasnila, drugi pa se je mogel praktično uporabiti samo za manjša gozdna posestva. Da bi se ta vrzel v našem zakonodajstvu izpopolnila, je ministrski svet na predlog ministra za gozdove in rudnike izdal sedaj uredbo o narodnih parkih. Po tej uredbi se morajo predeli, ki imajo posebno naravno lepoto, ali ki so znane ali zgodovinske važnosti ali takšni, ki imajo vse pogoje, da služijo fizični in duševni okrepitvi človeka, in ki morejo poleg tega tudi služiti tujskemu prometu, proglašati za narodne parke. Vrhovno nadzorstvo nad narodnimi parki bo imelo ministrstvo za gozdove in rudnike. Kot poosevetovalni organi bodo ustanovljeni pri tem ministrstvu in pri banskih upravah posebni odbori, v katerih bodo priznani strokovnjaki. Po potrebi bodo zaslišane tudi planinske in lovske organizacije.

Kotoriba v vodi

Čakovec, 26. maja. p. Poplave se zmerom bolj širijo. V pretekli noči je bilo prebivalstvo v Kotoribi nenadoma alarmirano. Vsi moški so se morali takoj zbrati pred mestom in pričeti graditi nasip v dolžini 2 km, kjer je nastala nevarnost, da bi voda zalila tudi Kotoribo. Vso noč so dovažali zemljo in kamenje. Voda je ponovno predrla nasip in se razlila po nekaterih ulicah v Kotoribi. Nekaj hiš so morali evakuirati, več jih je bilo poškodovanih.

Pod vodo je sedaj od Gornje Radgone do Legrada okrog 48.000 oraloval zemlje na naši in preko 30.000 oraloval zemlje na madžarski strani. Škodo so ocenili približno na 20 milijonov din.

Prometne ovire v Bosni

Sarajevo, 26. maja. o. Zaradi dolgotrajnega deževja so se pojavile v Bosni velike prometne težkoče. Na mnogih krajih so plazovi, zasuli ceste in železniške proge, drugod pa so hudourniki izpodkopali železniški nasip tako, da je promet skrajno oviran. Med postajama Karanovac in Bosansko Petrovo selo je davi voda porušila železniško progo v dolžini 150 m, in je promet med Dobojem in Tuzlo popolnoma ustavljen. Med Zenico in Sarajevom je velik plaz zasul cesto, voda pa je odnesla most ter je vsak promet nemogoč.

Sodelovanje med Poljsko in Švedsko

Stockholm, 26. maja. AA. Švedski zunanji minister Sandler je priredil snoči na čast poljskemu znanjem ministru Becku banket, na katerem je v zdravici med drugim poudaril, da posvečata Švedska in Poljska vso pozornost ohranitvi miru v Evropi, čeprav ne pripada nobena nobenemu ideološkemu bloku. Poljski zunanji minister Beck je izrazil željo, da bi se ojačali prijateljski odnosi med obema državama. Beck je danes obiskal zunanje ministra Sandlerja in predsednika vlade Sasona, opoldne pa ga je sprejel v avdienti kralj Gustav ter ga pridržal na obedu.

Evharistični kongres v Budimpešti

Budimpešta, 26. maja. b. Sprejem pariškega kardinala Verdiera v Budimpešti je bil izredno svečan in prisrčen. Udeležba na kongresu je od povsod izredno velika. Opaža pa se, da ni iz Nemčije nobenega udeleženca.

Poraz mehiških upornikov

Mexico, 23. maja. AA. Združene vladne čete so včeraj premagale upornike, ko so se hoteli združiti pri Santa Maria del Rio. Vojno ministrstvo zanika vesti, da je neko uporniško letalo bombardiralo San Luis Potosi.

S španskih bojišč

Znatni uspehi republikanskega letalstva — Nadaljevanje ofenzive v Pirenejih

Barcelona, 26. maja. o. Vrhovno poveljstvo republikanskega letalstva objavlja, da so v zadnjih dneh sestrelili republikanci 17 Francovih letal. Gre vseskozi za letala italijanskega porekla, med katerimi je bil tudi velik tromotorni bombnik. Dva italijanska pilota sta se skušala rešiti s padalom in sta bila ujeta. V zadnjih dneh se splošno opazna premoč republikanskega letalstva. Obalna mesta v Kataloniji, ki so bila prej vsak dan izpostavljena bombardiranjem po Francovih letalih, so sedaj pod dobro protiletalsko zaščito in imajo sedaj mir.

Vojno ministrstvo poroča: V pokrajini okoli Trempa smo zavzeli samostan Esplugas in hrib Conques ter ujeli 720 nacionalistov. Na sredozemskem bojišču razpolagajo nacionalisti s številnim vojnim materialom. Tam smo zavzeli Umbrio in Cabezo Alto. V pokrajini Mosqueruela smo ponovno zavzeli hrib Gorih.

Iz Francovega tabora

Salamanca, 26. maja. AA. Vrhovno poveljstvo nacionalističnih čet objavlja: Sovražnik je nadaljeval ofenzive napade na naše postojanke v pokrajini okoli Trempa ter pri Baqueru in La Baroni. Vsi ti napadi so

bili odbiti. Na bojišču so našli 365 mrtvih sovražnih vojakov, med katerimi je tudi 8 častnikov, 5 podčastnikov in 24 kapljarjev. Poleg tega so ujeli 759 milicijev. Na turelskem bojišču so naše čete zavzele Los Moenos in Val de Sebro ter nekaj drugih važnih postojank, med njimi tudi Pio Moenro in Orniolo. Naša letala so uničila 2 sovražna težka bombnika in eno lovsko letalo, večje število drugih letal pa so težko poškodovale.

General Jague v vrhovnem poveljstvu

Saragosa, 26. maja. AA. (Havas) General Jague, poveljnik maroških čet, ki se je dva dni mudil na odhodu v Saragosi, se je davi vrnil v vrhovno poveljstvo nacionalističnih čet.

Francovo letalo potopilo angleško ladjo

Valencia, 26. maja. AA. Angleška ladja, ki je bila včeraj potopljena ob španski obali, se je imenovala »Torphol«. Potopilo jo je Francovo letalo. Ladji je poveljeval kapetan Andrius. Vozila je 2000 ton pšenice in bi morala danes prispeti v valencijsko pristanišče.

Velike slovenske svečanosti v Clevelandu

Cleveland, 26. maja. Ameriška domovina objavlja prvo poročilo o velikih slovenskih svečanostih, ki so bile v Clevelandu, tem največjem naselju naših ameriških izseljencev, ob otvoritvi »Jugoslovenskega kulturnega vrta« v tamošnjem mestnem parku. Svečanosti se je udeležilo okrog 100.000 ljudi, staro domovino pa sta na njih zastopala ljubljanski župan dr. Adlešič in njegova soproga. Ko sta prispela v Cleveland, so ju na kolodvoru sprejeli odposlanci naših društev, med njimi tudi gg. Anton Vehovec, John Novak, Emil Crown, Edvard Pucelj in Jurij Travnikar, ki so člani clevelandskega mestnega sveta. Navzočni so bili tudi štirje clevelandski slovenski duhovniki gg. Hribar, Ponikvar, Jager in kanonik Ogan. Jugoslovensko poslanstvo iz Washingtona je zastopal svetnik dr. Vladimir Ribaf.

Ljubljanskega župana je sprejel tudi clevelandski župan Harold Burton ter mu v znak dobrodošlice izročil simboličen ključ mesta Clevelanda. Sprejemu so prisostvovali vodilni predstavniki slovenskih izseljencev z »ameriški slovenski novinarji in številni člani clevelandskega mestnega sveta.

Prisrčna je bila svečanost v Slovenskem narodnem domu, ki je bil nabito poln naših izseljencev. Zastopniki ameriških Sloven-

cev gg. Janez Mihelič, častni predsednik Jugoslovenskega kulturnega vrta, Anton Grdina, Ivan Zupan, Franja Rupret, John Jerić in drugi so v svojih govorih poudarjali, da ameriški Slovenci še vedno iskreno ljubijo svojo staro domovino in se čutijo tesno z njo zvezane.

Clevelandska radijska oddaja postaja je priredila v sklopu svečanosti priložnostno oddajo, ki jo je otvoril s kratkim nagovorom clevelandski župan Burton. Prisoten je bil sedaj tudi jugoslovenski poslanik iz Washingtona dr. Fotić. Simfonični orkester je zaigral nekaj znanih slovenskih in jugoslovenskih skladb. Senator Zedinjenih držav Robert Bulkley je pozdravil Slovence v imenu ameriške vlade in predsednika Roosevelta. Poslanik Fotić je čestital našim izseljencem k njihovim uspehom. Ljubljanski župan dr. Adlešič pa je sporočil ameriškim rojakom pozdrav stare domovine.

Po končanem radijskem programu je bil svečano odprt Jugoslovenski kulturni vrt. Tej prireditvi je po poročilih ameriških listov prisostvovalo okrog 100.000 ljudi. Častno stražo so tvorili policijski oddelki clevelandske mestne policije, predsednika Roosevelta in vlado Zedinjenih držav pa je zastopal guverner zvezne države Ohio g. Davey.

25 letnica Sokola v Selnici ob Dravi

Maribor, 26. maja. Svečano in dostojno se je obneja Selnice pripravila na proslavo 25-letnice svojega Sokola. Mnogo hiš je bilo okrašenih s cvetjem in zelenjem ter državnimi trobojnicami. K proslavi so prišli v velikem številu tudi Sokoli iz vse okolice in še posebej Sokoli od mariborskega matičnega društva iz Ruš.

Okrog 14. so se gostje od vseh strani zgrnili v Selnico. Z avtobusi so se pripeljali iz Maribora in Ruš. Ko je ob 15. ur prišel še jezdni odsek mariborskega Sokola, se je sprevod napotil skozi Selnico na letno telo vadišče.

Spominsko prireditev je otvoril br. Grabar, ki je pozdravil zbrano množico, in obeležil pomen 25-letnice sokolskega dela za Selnico in vse okolice. Pozdravil je vse so-

kolske goste, še prav posebej pa stare Sokole, ki so že pred 25 leti z velikim uspehom pričeli sokolsko delo. Spomnil se je Davorina Lesjaka iz Ruš, Marice dr. Pirnatove in vseh drugih. Naglasil je, da bo selniški Sokol tudi v bodoče budno čuval ta kot rodno zemljo ter skrbel za telesni in duševni napredek vsega ljudstva.

Nato so spregovorili starosta dr. Gorišek od Sv. Lenarta, ki je naglasil posebno vlogo Sokolstva v teh burnih časih in obeležil njegovo obrambno nalogo na obmejnem ozemlju, dr. Fornazarič iz Maribora in inž. Tršan iz Ruš, ki sta govorila v posevem podobnem smislu.

Sledil je lep nastop sokolskih edinic, nakar se je razvila na vrtu Hernahove gostilne narodna veselica.

Poslednja pot Ivana Kejžarja

Maribor, 26. maja. Popoldne se je nacionalni Maribor poslovi od pokojnega Ivana Kejžarja, upokojenega višjega revidenta južne železnice, bivšega člana narodne skupščine, večletnega svetnika mariborske občine in zaslužnega nacionalnega borca. Mnogoštevilna udeležba pri pogrebu je pričala o njegovi splošni priljubljenosti in spoštovanju, ki ga je užival v vseh krogih.

H pogrebu so se zbrali mnogi njegovi politični sodelavci in somišljeniki. V častnem številu je bilo zastopano članstvo UJNZB z društveno zastavo, pevskim zborom ter godbo glasbenega društva »Drave« pod vodstvom zborovodje g. Albina Horvata. V velikem številu so prišli k pogrebu zastopniki vseh mariborskih nacionalnih kulturnih organizacij, polnoštevilno je bilo zbrano članstvo magdalenskega opeševalnega društva, mnogo je bilo zastopnikov in članov JNS z dr. Lipoldom in narodnim poslancom A. Lukačičem na čelu. Prišli so iz vseh petih mestnih organizacij stranke. Nadalje so se udeležili pogreba zastopniki mestne občine, mnogi mariborski odličniki, pokojnikovi prijatelji in znanci.

Vsi so se zgrnili pred mrtvašnico na Pobrežju, da sprejmo vzornega narodnjaka na njegovi poslednji poti do groba. Po cerkvenih obredih je železničarska godba odsvirala turborno žalostniko, pevski zbor »Drave« pa je zapel »Ko pride dan«. Iz pred mrtvašnice se je razvil veličasten pogrebni sprevod, ki je krenil na magdalensko pokopališče.

Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika najprej mestni svetnik dr. Miller v imenu mestne občine. Poudaril je, da je spadal pokojni Kejžar med one redke moške, ki so vse svoje sile posvetili blaginji naroda. Ivan Kejžar je bil mož, ki je postal v vse svoje delo in vse svoje misli v službo domovine. V najtežjih prevarnih dneh je pomagal osvoboditvi generalu Maistru in organiziral v vrstah naših obmejnih železničarjev narodno službo, ki je strla takratno stavko avstrijskih železničarjev. Uspešno se je udeleževal od 1. 1921. do 1935. v mariborskem mestnem svetu in po magdalenski, kjer so zahtevali narodni interes. Ustanovil je magdalensko opeševalno društvo ter je nova pot ob Dravi predvsem uspeh njegovega prizadevanja. Kot dobremu Slovincu in Jugoslovemu ter

srčno dobremu človeku bo mestna občina pokojniku ohranila časten spomin. K grobu je nato pristopil nar. poslanec A. Lukačič, ki je govoril iz src vseh, zbranih ob Kejžarjevem grobu. Poslovil se je od pokojnika v imenu glavnega, banovinskega, sreskega ter krajevnega odbora JNS. Njegove besede so globoko ganile vse navzoče. V svojem z nacionalno miselnostjo prežetem govoru je zjel vso veliko bol, ki stiska srca Kejžarjevih političnih somišljenikov. V času, ko najbolj potrebujemo vzornikov in narodno-političnih učiteljev, je kruta usoda iztrgala iz naših vrst enega izmed najdelavnejših. Ko se poslavljamo od njega, se dobro zavedamo, kaj nam je bil. Zavedamo se, da je storil za nas več, nego je bila njegova dolžnost. Že kot mlad uradnik se je oprijel nacionalnega in političnega dela. V teh letih ga najdemo ob krstu jugoslovenske železničarske zveze. Povsod, na nacionalnem, strokovnem, kulturnem in političnem področju smo našli našega Ivana. Po njegovem delu lahko naš obmejni Maribor imenuje svojo dobo od 1. 1906. do 1916. Kejžarjevo dobo. Tudi čitalnica in dramatično društvo, sta bili samo postaji njegovega dela in njegovih uspehov. Kejžar nam je bil voditelj in mi njegovi učenci. Ob izbruhu svetovne vojne ga najdemo v vrstah preganjenih in ga srečamo v pregnanosti, iz katerega se je vrnil v svobodno Jugoslavijo, kjer je začelo delo nadaljevalo do svojega zadnjega diha.

V imenu oblastnega odbora UJNZB se je v zanosnih besedah poslovil od pokojnika progovni mojster in nadzorni mojster v p. g. Škerjanc iz Ljubljane. Z zgodovinskim orisom uspešnega dela pokojnikovega za naše železničarje, z zagotovilom, da ga bodo železničarske strokovne in stanovske organizacije ohranile v trajnem spominu, ter z željo, da bi mu bila domača zemlja lahka, je zaključil svoj toplo občuten govor.

Prapor železniškega udruženja se je poklonil nad grobom. Pevci »Drave« so odpele poslednjo žalostniko »Gozdlič je že zelen« in godba je pokojniku še enkrat zaigrala v slovo. Pokojnega Kejžarja so položili v grob, njegov spomin pa bo ostal neizbris in narodni in politični zgodovini našega obmejnega ozemlja. Naj mu bo lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubil! Njegovemu delu čast, njegovemu imenu trajen in svetel spomin!

Beležke

Peter Živković v Dalmaciji

Predsednik JNS Peter Živković je končal svoje politične obiske v vrbski banovini, kjer je imel celo vrsto sestankov in konferenc v vseh večjih krajih bosanske krajine. Zadnje sestanke je imel v Prijedoru, Brezici in Svojni. Pristaši JNS so ga povsod prisrčno sprejeli in navdušeno pritrjevali njegovim izjavam. Iz vrbske banovine se je predsednik Živković odpeljal v Split, kjer bo ostal nekaj dni.

Znamenje časa

Odkar je beogradska »Samouprava« začela napadati dr. Mačka, mu tudi njen mariborski bratec »Slovenski gospodar« ne da več miru. Že poprej si ga je od časa do časa privoščil, sedaj pa mu posveti kar v vsaki številki vsaj nekaj stavkov. V zadnji na primer je napisal:

»Vsak teden je napoved, da gre Maček v Beograd. Ta teden se ni šel. Če bo še kdaj kako tako znil, kakor zadnjič, ga bodo pa peljali. Jaz bi mu tega ne privoščil. Kdo bo pa potem Hrvatke krotil, ko hoče vsi kar naprej?«

V drugih beležkah zatrjuje »Slovenski gospodar« svojim čitateljem, da močno narasla na Hrvatskem uporno nezadovoljstvo proti dr. Mačku.

»Kristusovi vitezi«

»Bogoljub« objavlja v svoji najnovejši številki pravila za naše kraje nove cerkvene organizacije »Kristusovi vitezi« in »Kristusovi četniki«. Namen organizacije je »boriti se z združenimi močmi med vsemi narodi zoper kraljestvo satanovo, brezboštvo in poganstvo, ter delati za razširjenje in utrjevanje kraljestva božjega po vseh deželah.«

Organizacija ima mednarodni značaj in je »vsem popolnoma pokorna cerkveni oblasti. Biti hoče udarna četa papeževa, vedno pripravljena izvrševati njegova navodila in želje.« Člani so lahko moški in ženske. Redni člani so vitezi, podporni pa četniki. Sedež organizacije je v Ljubljani. Prvega vodjo imenuje ljubljanski škof, druge člane vodstva pa si izbere imenovani vodja.

Dr. Laza Marković v Zagrebu

Poročali smo že o novi politični turneji staroradikalnega prvaka dr. Laze Markovića po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Kakor pred par meseci s prve slične turneje po istih pokrajinah, se je dr. Marković tudi s sedanje vračal preko Zagreba. Tam je vožnjo prekinil in obiskal nekatere voditelje zagrebskega krila združenje opozicije. Bil je tudi pri dr. Mačku in se z njim posvetoval polni dve uri.

Gospod in kmet v politiki

Službeno glasilo HSS »Seljački dom« pravi, da so še vedno mnogi inteligenti, ki se hočejo vsiliti ljudstvu za politične voditelje in poslance, čeprav jih kmetje ne marajo. O njih pravi:

»Taki ljudje bi radi, da bi politika postala izključno njihova stvar, kmetje pa naj bi se dalje samo orali in v potu svojega obraza pridelovali vsakdanji kruh za druge. Ti ljudje govore, da je politika neka višja znanost, ki je kmet ne more razumeti. Zato je dobri Bog poslal narodu nje, da vodijo njegovo politiko. Mi pa se vprašujemo, ali se more nekdo brigati za koga, ki ga ne pozna. Ali je lahko poslanec človek, ki nima pojma, kako kmet živi, misli in dela?«

Bilo bi zanimivo, ako bi »Seljački dom« ob priliki napisal, koliko pravih kmetov je med resničnimi voditelji radičevske »kmečke politike«.

Živahna gradbena delavnost v Beogradu

V preteklem letu so v Beogradu zgradili 133 novih hiš v skupni vrednosti 123 milijonov dinarjev. Za tekoče leto se obeta še bolj živahna gradbena delavnost. Mestna občina je naložila na stare hiše v osrčju mesta, od palače Akademije znanosti do Oficirskega doma, posebno doklado, ki naj bi prisilila lastnike, da porušijo stare hiše in postavijo nove. Letos se bo zgradilo ali vsaj začelo graditi več velikih javnih palač, med njimi opera, ki bo veljala 80 milijonov dinarjev, justicijska palača, palača monopolne uprave, umetniška akademija, železničarska bolnica itd. Mestni stavbeni urad je doslej odobril načrte za 83 novih zasebnih zgradb v vrednosti 40 milijonov dinarjev.

Uvedba smrtnih kazni v Rumuniji

Kakor poročajo listi, je po večtedenskem razmišljanju in študiranju rumunska vlada sedaj sklenila, da se uvede v Rumuniji smrtna kazen, ki je dosedanj kazenski zakonik ni poznal. Sodišča bodo izrekli smrtno kazen za atentate na vladarja in člana vladarskega doma, na tuje državne poglavarje in na rumunske vrhovne državne predstavnike, dalje za roparske umore in politične umore.

Bolgarski zadružniki pri predsedniku vlade

Beograd, 26. maja. p. Bolgarski zadružniki, ki so se v nedeljo udeležili velikega zadružnega kongresa v Beogradu, so zadnje dni v več skupinah prepotovali Sumadijo in Bosno, danes pa so se zopet zbrali v Beogradu. Njihove zastopnike je dopoldne sprejel min. predsednik dr. Stojadinović, nakar so vsi odpotovali nazaj v Bolgarijo.

Mednarodni glasbeni festival v Beogradu

Beograd, 26. maja. p. Priprave za veliko letalsko razstavo v Beogradu so malone že končane. Istočasno nameravajo v Beogradu prirediti tudi velik plesni in glasbeni festival. Sodeč po dosedanjih prijavah bo na festivalu sodelovalo nad 20 narodov.

Nemška letala na beograjski razstavi

Berlin, 26. maja. o. Maršal Göring je odredil, da sodelujejo na mednarodni letalski razstavi v Beogradu dve eskadri nemških letal, ki bosta prinesli dve krenili na pot pod poveljstvom generalnega majorja Försterja in polkovnika Knausa. Z njimi potuje tudi godba berlinskega letalskega polka.

Gospodarstvo

Veliki angleški nakupi v Jugoslaviji

V aprilu je Anglija stopila v našem izvozu na prvo mesto in se je izvoz potrojil predvsem zaradi velikih nakupov koruze

Poročali smo že o našem izvozu v aprilu, ki je bil precej manjši nego lani in je dosegel le 395.7 milijona din t. j. za 174.5 milijona din ali za 30.6% manj nego v lanskem aprilu. Večina postavk naše izvozne statistike kaže v primeri z lanskim letom občutno nazadovanje in bi bil padec celotne vrednosti izvoza še neprimerno manjši, če ne bi prav v tem mesecu zavzel izvoz koruze naravnost rekordno obseg. V aprilu smo izvozili preko 15.000 vagonov koruze v vrednosti 151 milijonov din in je ta izvoz koruze predstavljala 38% celotne vrednosti našega izvoza.

Carinski oddelek finančnega ministrstva objavlja sedaj statistiko našega izvoza in uvoza v prometu s posameznimi državami za mesec april. Ta statistika nam prinaša novo zanimivo presenečenje. V preteklem mesecu je v naši izvozni statistiki stopila na prvo mesto Anglija, kamor se je naš izvoz v primeri s povprečnim mesečnim izvozom v prvem četrtletju potrojil. Temu znatnemu izvozu v Anglijo je torej pripisati, da celotna vrednost našega izvoza v aprilu ni še v večji meri nazadovala. Na drugi strani pa zaznamuje statistika za april občutno nazadovanje izvoza v Nemčijo, ki je doslej že nekaj let zavzemala v našem izvozu prvo mesto. Glede na priključitev Avstrije k Nemčiji je zanimivo tudi nazadovanje izvoza v Avstrijo, ki smo ga zabeležili v tem mesecu.

Če se vprašamo, kakšno okolnostjo so izzvale tako naglo spremembo v strukturi našega izvoza, moramo upoštevati naslednje: že v začetku aprila smo poročali o velikih nakupih naše koruze od strani Anglije. Znano je, da smo imeli lani v koruzi rekordno letino, medtem ko je bila letina v drugih državah bolj slaba. Zaprada Evropa (zlasti Anglija, Danska in baltičske države) ki se običajno zalaga s prekomorsko korozi, se je letos spomladi v znatni meri pričela zanimati za naše blago, tako je postala Anglija v aprilu največji kupec naše koruze. Ne glede na to, da pride nova argentinska koroza na evropski trg šele v maju, je bilo že v aprilu jasno, da bo letos tudi ponudba nove argentinske koruze slaba, ker je znašala letošnja letina v Argentini le 3 do 4 milijone ton, nasproti 6 do 7 milijonov v boljših letih. Zato so angleški uvozniki takoj posvetili največjo pozornost naši koruzi. Angleški nakupi so kmalu povzročili, da se je cena na našem trgu dvignila za preko 100 din za meterski stot.

Verjetno je, da so angleški nakupi koruze v naši državi tudi v zvezi z najnovejšo politiko angleške vlade, da si v najvažnejših živilih ustvari močno vojno rezervo, o čemer je angleška vlada pred tedni obvestila tudi angleški parlament. Končno tudi ni izključeno, da je Anglija pričela že v aprilu izvajati svojo trgovinsko politiko po novih smernicah, ki gredo za tem, da z znatnejšimi nakupi blaga v državah Vzhodne Evrope nudi tem državam gospodarsko pomoč, da te države ne bi bile docela navezane na izvoz v Nemčijo. Prav v tem vprašanju je nedavno prišlo v zvezi s političnimi razgovori med francoskimi in angleškimi državniki v Londonu do sporazuma med Anglijo in Francijo glede skupne akcije, ki se kaže tudi v najnovejšem prizadevanju Francije, da poveča uvoz našega blaga in bo o tem vprašanju v kratkem razpravljala francosko jugoslovenski gospodarski odbor, ki se bo sestal v Beogradu.

Podrobne številke nam kažejo, da smo v aprilu izvozili v Anglijo za 117 milijonov din blaga, medtem ko je lani v tem mesecu znašal naš izvoz le 36.4 milijona din, predlansk pa 20.3 milijona din. V aprilu je bil naš izvoz v Anglijo celo večji nego v prvih treh mesecih letošnjega leta skupaj, kajti v prvem četrtletju t. l. je dosegla vrednost našega izvoza v Anglijo le 108.6 milijona din, kar ustreza mesečnemu povprečju 36.2 milijona din. Izvoz v aprilu je bil torej trikrat večji nego znaša mesečno povprečje za prvo letošnje četrtletje. V

aprilu je šlo v Anglijo 29.6% vsega našega izvoza. Naš uvoz iz Anglije pa je znašal v preteklem mesecu le 26.6 milijona din (lani 82.0), tako da je bila naša trgovinska bilanca z Anglijo v aprilu aktivna za 90 milijonov din.

Nazadovanje izvoza v Nemčijo in Avstrijo

Naš izvoz v Nemčijo je v aprilu občutno nazadoval, kar je le deloma pripisati sezonskim vplivom. Medtem ko se je vrednost izvoza v Nemčijo v prvem letošnjem četrtletju gibala na višini okrog 104 milijone din mesečno, je v aprilu nazadovala na 78.7 milijona din (lani 87.3). Uvoz iz Nemčije pa je bil v tem mesecu nadalje zelo velik in je znašal 153.1 milijona din (lani 155.5) ter se je gibal na višini prejšnjih mesecev. Naša trgovinska bilanca z Nemčijo je bila torej v aprilu pasivna za preko 74 milijonov din. V prvih štirih mesecih t. l. je dosegel naš izvoz v Nemčijo le 394.6 milijona din (lani 436.3), medtem ko se je uvoz iz Nemčije povečal na 565.5 milijona din (lani 487.8). Tako smo imeli v teh štirih mesecih z Nemčijo za 170.9 milijona din pasivno trgovinsko bilanco, medtem ko je znašala lani v tem razdobju pasivnost le 51.5 milijona din. Ta znatna pasivnost naše trgovine z Nemčijo je povzročila zmanjšanje salda naših klirinških terjatev, obenem pa je vplivala na tečaj klirinške marke, ki je razmeroma draga in stane 14.50 din. Pri tem visokem tečaju marke bi se moral prav za prav povečati naš izvoz v Nemčijo, vendar se zdi, da so nastopile težkoče zaradi izkoriščanja konjunktiv. Zmanjšati se mora tudi naš uvoz, kar pa bo zaradi strukture našega uvoza iz Nemčije prišlo šele pozneje do izraza. V aprilu je Nemčija ostala pri našem izvozu na prvem mestu z deležem 35.4%, medtem ko je pri izvozu prišla na drugo mesto z deležem 19.9%.

V trgovinskem prometu z Avstrijo opazamo v aprilu prav tako občutno nazadovanje, kar je zanimivo glede na okolnost, da je bila izvršena priključitev Avstrije k Nemčiji že sredi marca. Naš izvoz v Avstrijo je znašal v aprilu le 49.5 milijona din (lani 74.4), uvoz iz Avstrije pa je nazadoval na 29.4 milijona din (lani 47.9). Avstrija je bila v aprilu na tretjem mestu v našem izvozu. Če pa vzamemo skupni izvoz v Nemčijo in Avstrijo, tedaj vidimo, da je znašal v aprilu 128.1 milijona din ali 32.4% celotnega izvoza, medtem ko je znašal uvoz iz Nemčije in Avstrije skupaj 182.5 milijona din, kar predstavlja 42.2% celotnega našega izvoza.

Naša trgovina z Italijo in Češkoslovaško.

V prometu z Italijo je vrednost našega izvoza v aprilu prav tako nazadovala, in sicer na 23.0 milijona din (lani 41.4), medtem ko se je uvoz iz Italije gibal na dosedanj višini in je znašal 35.0 milijona din (lani 36.4). Italija je v našem izvozu zavzemala v aprilu peto mesto, v uvozu pa tretje mesto. V prvih štirih mesecih t. l. je naš izvoz v Italijo dosegel le vrednost 114.4 milijona din (lani 154.5); vrednost našega izvoza v Italijo se je zmanjšala v primeri z lanskim letom za 26%. Naš uvoz iz Italije pa je znašal 142 milijonov din (lani 179.5), tako da smo imeli z Italijo v prvih štirih mesecih za 27.6 milijona din pasivno bilanco. Tej pasivnosti ustreza približno v enakem znesku zmanjšanje naših klirinških terjatev v Italiji.

Tudi naš izvoz v Češkoslovaško je bil v aprilu razmeroma slab in je znašal le 20.3 milijona din (lani 31.5), uvoz iz Češkoslovaške pa je bil nadalje znaten, saj je v tem mesecu dosegel vrednost 56.6 milijona din (lani 51.2) in je bila Češkoslovaška v naši uvozni statistiki za april na drugem mestu, takoj za Nemčijo. V prvih štirih mesecih t. l. je dosegel naš izvoz v Češkoslovaško komaj 82.2 milijona din (lani 133.1), medtem ko je uvoz popustil le na 175.0 milijona din (lani 200.6). Pasivnost naše trgovine s Češkoslovaško je letos dosegla že 92.8 milijona din (lani 67.5).

Gospodarske vesti

== Vprašanje dolga trogirskе občine Hranilnici dravske banovine. Občina Trogir v Dalmaciji ima pri Hranilnici dravske banovine v Ljubljani znaten dolg, ki je z obrestmi narasel na 2.224.000 din. Ker občina tega dolga ne more plačati, je bila te dni na banki upravi v Splitu konferenca, na kateri je prišlo končno do sporazuma glede ureditve tega dolga. Trogirska občina bo plačala hranilnici v gotovini 1.600.000 din. Če tega zneska ne bo mogla občina posoditi banški upravi, bo poglavitno, da dobi občina posojilo v isti višini pri Državni hipotekarni banki. Če pa ne bo mogla dobiti tega posojila, bo banška uprava odkupila od trogirskе občine za isti znesek šolsko zgradbo, ki je last občine. Hranilnica dravske banovine pa dobi vrhu tega od trogirskе občine še zemljišče v obsegu 3000 m², ki se bo obračunalo po ceni, ugotovljeni od sodnih strokovnjakov.

== Združenje gospodarskih revizorjev. V palači zagrebske borze je bila v sredo ustanovna skupščina »Udruženje privrednih revizorov«, ki so ga ustanovili aktivni uradniški-strokovnjaki iz raznih panog našega gospodarstva in profesorji trgovskih šol po vzoru stičnih organizacij v inozemstvu. Združenje se bo bavilo z revizijsko gospodarskih podjetij.

== Dobave. Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema od 28. t. m. ponudbe za dobavo železne verige. Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema od 8. junija ponudbe za dobavo kompletnega špirografa. Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema od 15. junija ponudbe za dobavo pantografa in pribora. Direkcija drž. rudnika v Vrtniku sprejema od 9. junija ponudbe za dobavo bakrene vrvi. Do 16. junija za dobavo gradbenega okvaja, železne pločevine, pil in stekla za okna, do 23. t. m. za dobavo krp za čiščenje. Železnih vijakov, hrastovega jamskega lesa in 3.000 kg čistega bencina. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema od 8. junija ponudbe za dobavo raznih barv, portlandskega cementa, 58 m² linoleja, sukanca in platna. Do 9. junija za dobavo stekla za okna, do 13. junija za dobavo azbesta, azbestnega plat-

na, vrvi in pletenice, bombažnega sukanca, raznega papirja in pisarniških potrebščin, čopičev in barv ter kalijevoga lužila, salmijaka ter žvepene kisline.

== Licitacije. Dne 27. t. m. bo v intendanci štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo svinjske masti, pšeničnega zroba, kavinskih konzerv in faja, v pisarni inženjerije pa 13. junija za oddajo gradnje podzemeljskih hidrantov v volajšini v Bohinjski Beli. Dne 15. junija bo pri ekonomskem odd. gen. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo raznih pil in 17. junija za dobavo železnih vijakov in matic. Dne 23. junija bo pri volnosanitnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 3.000 m² žitne može. Dne 24. junija bo v pisarni štaba obmeine čete v Skoplju licitacija za nabavo 850 komadov telefonskih elementov.

Borze

26. maja. Danes je poštovala le beogradska borza. Avstrijski šilingi so v privatnem kliringu popuščali in so se nudili po 9.00. Na efektivnem tržišču pa je bila tendenca čvrsta.

DEVIZE

Beograd. Volna škoda 484 — 485 (484), 4% agrarne 62.75 — 63.50 4% sever

Pojasnila: "ENIT", Petra Kocića br. 6, Beograd
in vse tiskoprometne pisarne.

j - Nezgodne. 37-letnja žena dinnarja
 Medvedkova Katarina iz Sp. Jablan se je z
 živim apnom na obeg noga hudo opekla.
 S podestreja je padel 7-letni sin dinnarja
 Stefan Kampel, doma iz Sel. Pant je dobil
 po vsem telesu in tudi notranje poškodbe.
 Razen tega si je poškodovalo levo oko in
 obožestno nevarnost, da ga bo izgubil. V Gor-
 ci v Halozah pa je 12-letni Pavel Vavpo-
 tic, sin postecnika, pri igranju padel na
 postri del sedila in dobil na hrbtu hudo po-
 škodbo. Vsak trditi, se zdraviyo v bolnišnici.

Naši kraji in ljudje

Mara je spet v svoji strugi Odtekačjoča voda pušča za seboj blato in pesek

Gornja Radgona, 26. maja. Od točka jutraj do srede popoldne je Mura padla za 1,60 cm ter je zopet v svoji strugi, ki pa je še vedno polna do obrežja. Iz spodnjega Grisa v Gornji Radgoni in z banovinske ceste v Podgradu je odtekača voda toliko, da je bil v sredo popoldne spet upostavljen redni promet na avtobusni progi Gor. Radgona — Apače — Gornji Čmurek. Toda močni pritisk deroče Mure še vedno zadržuje odtek vode, s katero so napolnjeni vsi nižji prostori. Med Sodarsko ulico in banovinsko cesto v Gornji Radgoni do železniške postaje je še vse poplavljen, ker voda silno počasi odteka. Kjer pa je voda pričela odtekati, pušča za seboj blato in pesek, kar je uničilo vse nasade po vrtovinah in njivah. Hudo so prizadeti nižji javni nameštenci, ki so imeli svoje lepe obdelane in posejane vrtove na Tratah, kjer je še vedno vse poplavljen in zasuto z blatom in peskom. Po ulicah, kjer je voda že odtekla, je videti velike kope gramozja, ki ga je naplavila voda. Vse to bo treba odstraniti. V sredo je gasilstvo spet nastopilo v akcijo in začelo z motorno brizgalno črpati vodo iz klet, in drugih prostorov številnih hiš.

nih posestnikov. Na številnih hišah kažejo zdiž znaki umazane vode, da je stala voda tokrat izredno visoko, ponekod do 80 cm.

Najhuje so prizadeti mali posestniki, in kočarji, ki imajo svoje hiše in majhna posestva ob Muri, katera je trgala in odnašala zemljo skozi pet dni in noči. Pogled na opustošene kraje je strašen. Škoda gre v milijone.

Tudi na nemški strani voda počasi odteka. Zlasti so tamkaj prizadete okoliške vasi, kjer prebivajo Slovenci, kakor Poturna, Zetinci, Gederovci. Stara in Nova vas do Obratne proti Spilju. Katastrofo si je minil ponedeljek 23. t. m. ogledal na licu mesta notranji minister Frick, ki je potolažil prizadeto obsejano prebivalstvo s tem, da je vlada naklonila kot prvo pomoč znesek 100.000 mark, in sicer za vse oškodovance na teritoriju ob Muri do Gradca do Radgone.

Sicer so se tudi že na naši strani vršile komisije ter je upati, da bodo tudi naša oblastva nudila prizadetemu obsejenu prebivalstvu pomoč. Opozarjamo pa, da je hitra pomoč dvojna pomoč.

Zlati jubilej CMD v Mariboru Prisrčna proslava narodnoobrambnega dela

Maribor, 26. maja.

Pol stoletja ima za seboj moška podružnica CMD v Mariboru. Pol stoletja vztrajnega, žilavega dela za prosep in obstanek našega rodu od severni meji. Delo, ki je bilo v predvojni dobi težko ter riskantno, se je nadaljevalo v povojni dobi z intenzivno poglavljenostjo. Pod vodstvom nedavno umrlega, nepozabnega dr. F. Lašiča se je delovanje mariborske CMD razširilo in poživilo. Najbolj in najvidnejši sad teh vzvišenih narodno obrambnih prizadevanj je obsejna šola v Gradišču. Danes dopoldne ob 10. uri je bila v polni veliki dvorani Narodnega doma slovesna spominška in proslavna matineja ob 50 letnici obstoja mariborske moške podružnice CMD. Dvorana je bila za to priložnost lepo in bogato okrašena, na odru sredi trobojnice in zeleznja pa slika Nj. Vel. kralja Petra II.

Uvodoma je znani septet bratov Živkov odpel Adamčičev »Zdravico«, Savinovo »Zori rumena rž« in »Försterjevo« V brezupnosti. Sledila je slovesna beseda podpredsednika moške podružnice CMD sloškega nadzornika g. Ivana Tomažiča, ki se je spomnil nedavno umrlega zaslužnega predsednika CMD v Mariboru dr. F. Lašiča. Zatem je pozdravil vse navzoče, ki so popolnoma napolnili veliko dvorano, imenoma mestnega svetnika Megliča kot zastopnika mestne občine, policijskega šefa dr. Trstenjaka, g. Severja kot zastopnika davčne uprave, inž. Mačkoviča, prvomestnika CMD iz Ljubljane, narodnega poslanca Prekoršiča s soprogo, zastopnico celjske CMD, dr. V. Kukovec, predsednika JC lige, narodne poslance dr. Jančiča, A. Lukaciča in Janžekoviča, ravnatelja M. Mastnaka, dr. Herica in Kadunca, zastopnika sokolstva župnega podstarostar Kranjca in dr. Fornazariča, dr. F. Lipolda kot predsednika Oblastnega odbora JS, J. Pirca, predsednika mariborske ZKD, predse-

dnika Branibora ter gg. Germa in M. Kralja kot zastopnika Nanosa oziroma Jadra. Zatem je slovesni govornik v izčrpnih izjavah zjel delovanje mariborske podružnice CMD od njenih začetkov pa do današnjega dne. V okviru svojih slavnostnih izjav se je spomnil med drugim tudi vidnejših sodelavcev, prvega predsednika moške podružnice CMD v Mariboru dr. Rudolfa, odvetnika v Konjicah, ki se radi starosti ni mogel udeležiti današnje slavnostne matineje, nadalje pokojnih zaslužnih članov in pobornikov za ideale CMD dr. Pivka ter Ivana Kežarja. Omenjal je predvsem vodstvo pri Sv. Križu nad Mariborom in šolo v Gradišču, dočim je v bližnjem programu gradnja šole pri Sv. Treh kraljih. Pohvalil je vzorno delavnost ženske podružnice CMD v Mariboru pod vodstvom ge. dr. J. Lipoldove. Ob zaključku svojih izjav je ob velikem navdušenju vseh navzočih predlagal, da se odpošle udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. Zatem so Dravaši pod vodstvom svojega zborovodje A. Horvata zanosno odpele »Bože pravde« in je sledil obširen koncertni spored, pri katerem so sodelovali Zvonko Devide, ki je izvajal na goslih »Romano op. 20« od P. Vladigeroja in »Gigo iz suite v starem slogu« od A. Grečianova (pri klavirju ga je smiselno spremljal g. Ciril Ovetko), nadalje odlična koncertna pevka gđ. Sonja Skapinova, ki je ob klavirski spremljavi g. Cirila Ovetka odpele Kaučičevega »Cicibanca«, B. Ipavčeva »Če na poljane rosa pade« ter R. Matzova »Koliko sam ti govorila«, abiturient klasične gimnazije Ciril Ovetko, ki je izvajal na klavirju B. Smetanova skladbo »Furiant, češki ples št. 1« ter mladinski godalni kvartet realne gimnazije (Zvonko Devide, Dora Močivnik, Franc Bergelez in Mladen Devide, spremljevalec na klavirju Ciril Ovetko), ki je izvajal šantlovo »Andante in Allegretto iz kvarteta A dur« ter J. Omačke »Allegro moderato iz klavirskega kvinteta«. Matineja se je zaključila z učinkovito Mirkovo kantato »Blagovestnikom«, ki jo je ubrano izvajal moški zbor narodnega železničarskega glasbenega društva »Drava« pod mojstrskim dirigentskim vodstvom g. Alibina Horvata, ob sodelovanju odličnega baritonista Antona Faganellja ter smiselni spremljavi gg. V. Mirka pri klavirju ter U. Vrabca pri harmoniju.

Tako je danes vse nacionalni Maribor dostojno ter učinkovito proslavil polstoletni obstoj moške podružnice CMD v Mariboru, ki ji v novih razmerah ob nedavnih dogodkih onstran meje pripada še vse večja važnost.

Teden dni borbe proti alkoholizmu

Ljubljana, 26. maja.

Lani se je pričelo v širši in večji meri smotno delovanje za blagostanje in moralni dvig slovenskega naroda. Poudarjala se je zlasti škodljivost vedno bolj in močnejše se pojavljajočega alkoholizma. Sedaj smo pred protialkoholnim tednom, ki naj pokaže kako škodljiv in poguben je v mnogoterih ozirih alkoholizem.

Nikakor ni treba, da je kdo kot abstinent propagator protialkoholnega gibanja, vsak uvideven in pravičen človek, četudi sam ne

zametava vedno in povsem »božje kapljice«, ee mora zgrajati, ako pomiki in vidi, kako pogubno vpliva pijančevanje. Zato je ravno pijančevanje najbolj nazirjeno zlo med Slovenci, ne le pri preprostem narodu, temveč tudi pri inteligenci. Ravno tu nam je alkohol uničil marsikak mnogo obetajoč talent, prezgodaj ugonobil lepo delujočo moč.

Ako pomislimo, koliko milijonov dinarjev se zapije vsako leto samo v Sloveniji, in to tudi v težki krizi sedanjega časa, potem lahko ocenimo veliko gnotno škodo, ki nam jo povzroča pijančevanje. Pomislimo nadalje, kako zelo se množe potoji in umori, ki se izvrše zaradi alkoholne razdraženosti kako se naš narod vedno bolj posurovijo! Ne pozabimo škode, ki jo povzroča alkohol na zdravju, kot povzročitelj mnogih telesnih in duševnih obolenj, ne le pri alkoholikih samih, temveč tudi pri njih zarodu. — Pomislimo še, kolikokrat uničuje družinsko srečo. — Vse to nas uveri o potrebi in opravičenosti boja proti alkoholizmu.

Protialkoholni teden bo dokazal škodljivost alkoholizma v vseh ozirih, vrstili se bo. do predavatelji, ki bodo s temeljitim neoprečnim, veestranskim razmotiranjem dokazali, kako učinkuje alkoholizem, v razgovorih se bodo omenjala sredstva proti temu pogubnemu sovražniku; pokazala se bodo dosedanja prizadevanja in uspehi protialkoholne akcije in njene naloge v bodočnosti. — Gotovo bodo predavanja poučna in zanimiva za vsakogar in zato je upravičena želja, da bodi udeležba pri njih kar mogoče polnoštevna. Opozarjamo že sedaj na te prireditve, katerih natančnejši spored to te dni objavljen.

Sokolski film v šiški

Ljubljana, 26. maja.

V kinu Šiški so te dni predvajali prvi sokolski zvočni film »Oj leti sivi sokole«, za katerega je izdalo ministrstvo prosvete odobrenje, da se lahko predvaja šolski mladini.

Film prikazuje taborenje novosadske sokolske župe na Bledu. Pred gledalci se razvija veselo življenje mladih Sokolov, izpolnjeno z dolžnostjo, radostjo, zabavo, pesmijo in najrazličnejšimi dogodivščinami iz taborskega življenja. S svojo vsebino in tehniko predstavlja film veliko vrednost v naši filmski industriji. Predvajanje filma je izpopolnjeno z našo narodno pesmijo in glasbo in je polno zelo prisrčnih motivov. Celotni film daje vtis lepote in harmonije združenega telesnega in duševnega dela. V njem so ovekovene lepote naše zemlje, film ima pa tudi veliko zgodovinsko vrednost, saj je na njem posnet zadnji poset Nj. Vel. kralja Aleksandra I. pri Sokolu. Tabor je posetila tudi Nj. Vel. kraljica Marija s kraljevičji.

Film je brezdvomno izvršil svojo veliko vzgojno nalogo, za katero je bil tudi posnet.

Po Celjskem kulturnem tednu

Celje, 26. maja.

Dnevi Celjskega kulturnega tedna so za nami. Vseposlojni občutek je, da se je izvršilo vse natančno po začrtanem programu in da je uspeh presenetil pričakovanja.

Likovno razstavo, na kateri je razstavilo 7 slikarjev in 2 kiparja 78 del, je strogo razsodišče dvignilo na zelo lepo umetniško višino. Razstavo je obiskovalo stalno mnogo občinstva in prodano je bilo znatno število del. 4000 posetnikov je za lokalno razstavo impozantno število. Prišlo so tudi ekskurzije iz Maribora, Sočanja, Slovenske Bistrice in celo iz Zagreba.

Razstava starejšega celjskega tiska seveda ni bila popolna, vendar je izkopal iz pozabljenosti doslej neznane celjske tiske, opozorila na časopisne zanimivosti ter dala poudarka nalogi, ki še Celje čaka, nalogi namreč, da zbere vse svoje tiske v posebni študijski knjižnici, kajti za shranjevanje časopisja se še do danes niso našli nikjer prostori in se torej tudi danes še ne zbira sistematski in ne shranjevanje.

Operni večer Savinovega »Matije Gubca« je ponovno pokazal veliko zanimanje Celja in celjske okolice za gledališče, ki je za velike prireditve vsekakor premajhno.

Literarni večer, na katerem je nastopilo 12 literatov iz Celja in okolice, je doživel edinstveno zanimanje. Sedeži so morali biti nameščeni celo v prostoru za orkester in poslušalci so vzdržali tri ure v neskaljeni pozornosti.

Višek med prireditvami pa je bil glasbeni večer domačih komponistov, ki je bil novo veličastno »Himno Celju« zaključil glavne prireditve.

V zgodovinskem Taboru je predsednik ČSR dr. Edvard Beneš govoril svojemu narodu in vsemu svetu: »Mi se ne bojimo bodočih dni, ker so sploh ne bojimo! Pripravljeni smo na vse! Ostali bomo močni, hrabri in edini!«

Ljudska akademija na nedeljo popoldne z mešanim programom literarnih recitacij in pevskih točk je privabila v gledališče še tiste, ki niso imeli časa ali niso dobili več prostora pri prejšnjih prireditvah ali pa niso zmogli takratne vstopnine; na ljudsko akademijo so polagali prireditelji posebno važnost in uspeja je in zbudila čisto kulturno zanimanje brez slehernih demagoških gesel.

Celotni teden je zajel Celje in okolico zares prav globoko, o čemer se je mogel vsakdo prepričati, kdorkoli je prišel v tisti dneh v Celje, kajti ni bilo trgovine, ki bi ne imela svojih oken okrašenih v znamenju Celjskega kulturnega tedna.

Seveda jih je bilo, ki so želeli in pričakovali bolj ali manj odkrito, da bo CKT doživel neuspeh. Bili so, ki so do zadnjega stali ob strani iz previdnosti, da ne bi

Selška dolina je med najlepšimi in vendar se v njej ne more razviti tujski promet

Železniki, 25. maja.

Že ponovno se je razpravljalo v »Jutru« o možnostih procvatja Selške doline v pogledu na tujski promet. Zal pa še ni zadostno uspehov kljub prizadevanju nekaterih moč. Sicer Selška dolina ni osamljena. S svojimi naravnimi krasotami privablja iz leta v leto čedalje več obiskovalcev, pogrešamo pa zanimanje v oni meri, ki ga dolina po svoji odličnosti zasluži.

Treba je podeliti poudarjen avtopodjetja Ješe, ki je oskrbelo za čas sezone izredne nedeljske in praznične zveze z večino vlakov, ki prihajajo za našo dolino v turistovskem pogledu v pošte, in to kljub žrtvam, ki so izpodbijale neizbežne. Javnost se na to blagohotno opozarja, vozni red pa je razvoden iz »Malega žepnega voznega reda« in podobnega.

Dolinci so pred leti ustanovili Tujsko-prometno društvo s sedežem na Čenčju. Prva leta je društvo kazalo znake življenja s primernimi prireditvami je privlačilo nekatere goste. Toda iz leta v leto se je društveno delovanje na škodo splošnosti ohlajalo in ni prišlo do vzleta, ki bi bil na mestu. Lansko pomlad je baje izdal nekaj perspektiv, tudi se je uspešno predvajala v Ljubljani kinoreklama, toda viri dohodkov so menda pili in dolg na lanskih perspektivah je, kakor kaže, delovanje onemogočilo. Opažati je nadalje, da med posameznimi člani sedanjega odbora ni prave složenosti, še manj pa zglede delavnosti, zato trpi uspeh, ki bi bil ob širši započetki reklamni akciji brezdvomno mnogo plodovitejši.

Direktno so na tujskem prometu zainteresirane tudi občine. V naši dolini imamo tri s številnim prebivalstvom, z mnogo pridobitniki in z nemalo davčno močjo, toda ne ena ne druga ne misli v te svrhe niti s prstom. To je aji znak slabega razumevanja za splošno dobro, nedelavnosti ali pa razdvojenosti. Na občinskih očetih sloni tudi ta naloga med najvažnejšimi panogami občinskega gospodarstva, zato je priporočati, da bi se vsestransko pokazalo več prizadevanja. Sezona je na pragu. Letos je prilika zamujena; treba je računati na smotnejše priprave za drugo leto. Kaj ne bi Selška dolina v tujsko-prometnem oziru prej ali slej prišla do one veljave, ki ji pritiče!

Il koncu se o Račkovcu: iz vpisne knjige lamskih posetnikov Krekove koč — te idealne planinske postojanke — je razvidno, da je število doseglo maksimum vseh let od otvoritve koč. Uspešno je pripomogla k obisku že zgoraj omenjena kino-reklama, nikakor ne smemo izvesti lamske Ješetove avtozveze s turističkim vlakom, dasiravno so bile vremenske prilike v splošnem pod kritiko. K tako rekordnemu uspehu je nedvomno pripomoglo nadalje dobro oskrbnost v koči

semi. Ker se obeta že za to sezono splošna obnova stavbe, da bo mogla nuditi res primerno in prijetno zavetišče — kar to v svoji uvidenosti preskrbelo Osrednje društvo SPD, naj številni ljubitelji narave podpro vsestransko prizadevanje dobrovoljnih činiteljev in naj v znak priznanja čim številneje posejajo naše kraje in naše planine.

Nepreklicno zadnjikrat! ŽENE NAPRODAJ

Predstava samo ob 16. uri!

JAD „Doberdob“

Ljubljana, 26. maja

Od leta 1930, je obstojal na univerzi »Klub primorskih akademikov«, ki pa je bil februarja razpuščen. Da bi se akademiki emigranti spet združili, se je ustanovilo novo društvo, »Doberdob« za vse akademike-emigrante Slovence in Hrvatke, ki so morali bodisi sami ali pa njih starši zapustiti svoje domove. Društvo je imelo v sredo popoldne svoj ustanovni občni zbor ob precejšnji udeležbi akademikov emigrantov. Za predsednika je bil izvoljen g. Sinčič. V svojem govoru je poudaril, da bo program društva, ki bo pod okriljem univerze, organizatorno, kulturno in socialno delo. Pritegniti bo treba čim več novih članov, ki naj študirajo emigrantske probleme in se zanimajo za manjšinska vprašanja. Ker pa je med emigranti dovolj takih, ki so navezani sami nase, bo moralo društvo tudi skrbeti za omilitve socialnega problema. Vseh emigrantov je na naši univerzi okoli 270 in želeli je, da v čim večjem številu pristopajo v svojo novo organizacijo.

Izpremenjene so bile nekatere točke pravih, nakar so novoustanovljeno društvo pozdravili v imenu »Slovenskega kluba« g. Drago Šega, v imenu »Brani-bor« g. Bajuk in zastopnik »Danice«. Vsi so novemu društvu zatrdili svoje prijateljsko sodelovanje. Za članarino je določen minimalni znesek treh dinarjev semestralno.

Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpehanju in zgagi, povzročeni po trdi stolici, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravnega »Franz Josefove« grenčice in jutraj na tešče žledec isto količino. Prava »Franz-Josefova« voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ost. reg. S št. 15. 483-35

Kulturna manifestacija kočevskih Slovencev ob obisku Akademskega pevskega zbora

Kočevje, 25. maja.

Vse prerao se govori in piše o nemškem Kočevju. Venomer izhajajo listi in brošure, ki slikajo to mesto in njegovo okolico za pristno nemško deželico. Posebno spričo najnovejših dogodkov se dan na dan množe trditve, da je to dežela, ki pripada samo nemstvu. Da daleč ni tako, je Kočevje najlepše dokazalo v nedeljo, ko je sprejelo odprti rok in navdušenja polnih src v svojo sredo Akademski pevski zbor iz Ljubljane.

Jutrnji sprejem nam je pokvarila cerkvena ura, ki noče in noče iti tako, kakor vse ostale ure, ki kažejo pravi čas. Zato pa je vse naslednje poteklo tako, da je lahko v čast vsem Slovincem, bivajočim v Kočevju in okolici. Župna cerkev, je zbrala toliko slovenskih vernikov, da je bila do kraja polna. Mistično nastrojenje in po božna tišina sta vladali ves čas službe božje. S kora pa so donele prekrasne pesmi naših akademikov in nam segale globoko v srca.

Po ogledu mesta in okolice in po kosilu, ki se je vršilo pod gostoljubno streho tukajšnje slovenske ustanove, ki pa zaradi pomanjkanja dijakov (po ukinitvi višje gimnazije) vedno bolj peša, so se akademiki podali iz Dijaškega doma v kino-dvorano, kjer so jih pozdravile, ko so kmalu

po tretji uri stopili na oder, stotine naših ljudi od sreskega načelnika in zastopnikov vseh uradov in drugih ustanov v mestu do našega najrevnejšega kmetiča, ki je prišel po 16, da celo po 20 km daleč, samo da čuje prelepo slovensko pesem.

Kmalu je nastala sveta tišina. In v to tiho pričakovanje so zadoneli prvi akordi, zajeli so poslušalce, zajeli sleherni dušo, jo držali nenehoma uklenjeno, tako, da se je sprostila in zavedla vedno šele daleč po koncu posameznih pesmi kakor otmična in je dala nato z burnim aplavzom duška notranjemu doživljanju. Ne lažem, če trdim, da nas je vse preprijala, vse prevzela, da smo kakor omanjeni poslušali in bi bili poslušali še in še. Navdušenja, ploskanja in vzklikov ni hotelo biti konca. Višek pa so dosegle pesmi »Spake«, »Vojaška« in »Ribniška« ter »Srce je žalostno« in »Fio-sarska«. Ni moja stvar, da bi se spuščal v kritiko izjavljanja in podajanja. To je bilo že tolikokrat in tako temeljito opravljeno od poklicnih muzikov, da bi bila vsaka nadaljnja beseda o tem odveč. Poudariti pa moram, da smo vsi kar nas je bilo v dvorani, vse pesmi doživeli, smo bili vsi eno z zborom in da smo vsi čutili lepoto, nežnost in milino, ki je dihala iz njih. Za vse nas je bil ta koncert prekrasen užitek, o

katerem bo še dolgo govorilo Kočevje z vso okolico.

Imel pa je ta koncert tudi v narodnostnem oziru prave poseben pomen. Poleg Češkega večera, ki se je vršil pred par tedni, je tu prvič stopil v javnost pripravljajni odbor za Slovenski narodni odbor v Kočevju, v katerem so se združili vsi Slovenci v Kočevju, ne glede na politično in svetovno nazorsko prepričanje, pri delu za narodno korist. Upravičena je torej trditev, da je bil ta koncert kulturna manifestacija vseh kočevskih Slovencev.

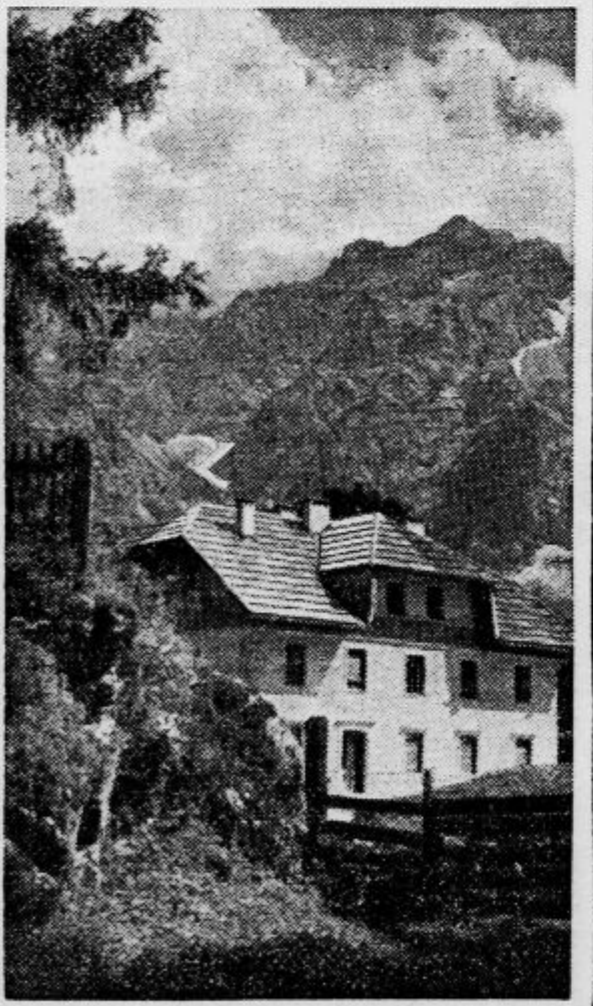
Pred pričetkom drugega dela je g. Jože Šeško v imenu vseh kočevskih Slovencev zbor na odru pozdravil in mu izročil v spomin na ta dan prelep zlat lavorjev venec z napisom: »APZ-u 22. V. 1938 — Kočevski Slovenci«. Odobravanju ni hotelo biti konca. V pozdravu je govornik pravilno poudaril, da Slovenci nikakor nismo proti nemškemu narodu, ki je v zgodovini že dokazal svojo visoko kulturno tvornost, smo pa in moramo biti proti vsaki agresivnosti, ki ogroža tudi nas. Želel je zboru še kar najlepši uspehov, zahvalil se je vsem Slovincem iz mesta, okolice ter zlasti tudi onim iz Ribnice za prekrasen obisk, zboru in pevovodji g. Maroltu pa za požrtvovalnost in odziv, da so v Kočevje sploh prišli. Med navdušenim ploskanjem je zaklical: Na svidenje!

Kakor pri kosilu, so bili tudi pri večerji navzoči naši odličniki gg. sreski načelnik Brezgar s soprogo, g. banaki svetnik dr.

Sajovic s soprogo, g. Inž. Stiglic s soprogo in g. Burger, ravnatelj gimnazije. Med tem, ko je zboru želel iskreno dobrodoščilo pri kosilu g. dr. Sajovic se je pri večerji zahvalil za popolni užitek g. ravnatelja Burger, ki je v daljšem govoru pojasnil tudi stališče in boje tukajšnjih Slovencev ter pozval navzoče akademike, naj še pridejo in ne samo v Kočevje, marveč tudi na naše podeželje, kamor bodo v bližnjih počitnicah romale cele kolone gostov in propagatorjev iz raja. Zahvalil se je v imenu zbora g. Brandšeter, ki je iskreno, vendar v šaljivem tonu naštel toliko lepega in dobrega, da je žel od vseh prisotnih navdušen aplavz. Medtem pa se je že približal čas odhoda. Kar sam od sebe se je razvil spoved, ki je krenil pevaje skozi mestne ulice in je narasel, preden smo dospeli do cerkve, že v lepo skupino. Tu sta zadoneli budnici »Od Urala do Triglav« in Adamičeva: »Zdravica naši zemlji«. In ko je spoved krenil dalje proti postaji, ni bilo niti petju, niti vzklikanju konca. Z oken so pozdravljali Slovenci naše pevce, ki so se nam v nekaj urah tako prikljubili. Nato pa so hoteli na ulice, se priključili povorki in korakali z nami na postajo. Kar težka je bila ločitve. Zlasti od naših brhkih slovenskih deklet, ki so pevce pred odhodom oklile s cvetjem in jim ves dan požrtvovalno stregle pri zajtrku, kosilu in večerji. Hla-pon je potegnil, nešteto rok, rutic in klobukov se je dvignilo v pozdrav in ponavljalo vabilo: »Na skorašnje svidenje!«

Obiščite Jezersko!

Jezersko je prijetno letovišče v široki alpski dolini na višini 900 m. Z juga in vzhoda je zavarovano od orjakov (Grintovec 2538 m in Kočna 2539 m) Savinjskih Alp, na severni zapadni strani pa obdano od gozdov na pobočjih Karavank. Podnebje je zelo prijetno, ozračje čisto. Rekonvalescenti kakor tudi oni, ki imajo srč-

ne hibe ali pa so izčrpani, zelo radi obiščeje Jezersko, ker jim bivanje v tem prelepem kraju vrača zdravje in življenjske moči. Letoviščarji ne morejo prehvaliti prirodnih krasot, najbolj priljubljena pa jim je zaradi svoje romantike pot čez Kokrsko dolino.

Odlično in gostoljubno zavetišče nudi letoviščarjem hotel Kazino, ki je odprt vse leto. Hotel stoji ob glavni cesti, ima udobne moderne opremljene sobe, tekočo vodo, radio, tenis-igrišče, garaže, telefon in tudi zdravnik je gostom na razpolago. Dvakrat na dan je avtobusna zveza, hotel pa ima tudi svoj avto. Oskrba v hotelu je prvovrstna pred in po sezoni in tudi med zimsko sezono so cene znatno znižane. Na najlepšem mestu ob vznožju planin ima hotel svojo dependanso, katero nam kaže slika.

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Marija Walewska ni Napoleonu nič povedala o tem razgovoru. Bala se ga je razžaliti in ponižati sebe s tem, da bi mu kaj namignila o Jožefini novi bralki. Po drugi strani se pa nikakor ni hotela zaplesti v prepričanje cesarice in Fouchéjem. Zato je proti cesarju molčala o vsem. Vendar je bila bolj vzemirjena, nego je kazala, in ko je prvič spet srečala Duroca, se ni mogla premagati, da ga ne bi vprašala, kaj meni.

Višji dvorni maršal ji je čestital, da je odbila zvezo, ki ji jo je nudil Fouché.

»Pametno ste storili,« je rekel. »Proti Fouchéju ne more biti človek nikoli dovolj previden. Hoče si vas napraviti za orodje in gotovo še ni opustil tega upanja. Njegovo svarilo zastran gospodične Guillebeauxove je bilo samo izgovor. Ne verjamem namreč, da bi bil sprejem te osebe v cesaričin dom posledica kakih intrig.«

Da bi Marijo Walewsko do dobrega pomiril, ji je Duroc obljubil, da bo pazil na početje te Guillebeauxove. »Meni se je zdelo povsem neznan,« je rekel. »Cesar se doslej ni menil zanjo. Če bi jo pa vendar opazil, se gotovo najde lek. Kajti potem bi jo bila, to mislim tudi jaz, cesarica zmožna porabiti v to, da odvrne cesarja od vas. Za zdaj še nismo tako daleč, in ta mah se vam ni ničesar bati.«

Pogledala je Duroca. Bil je velik, širokopleč in odločnega obraza. Toda okrog ust mu je poigravala dobrosrčna črta, in velike, modre oči so mu mehko zrle v svet. Po njegovi navzočnosti in njegovem čvrstem glasu se je čutila pomirjeno. Rekla je:

»Zdi se mi, da sva dovolj govorila o meni, dragi general. Govoriva zdaj o njem. Ali je dobre volje? Ima še vedno toliko dela? Ali smem upati, da ga bom drevi videla? ...«

Marracq

Dne 2. aprila leta 1808. je Napoleon zapustil Saint-Cloud in krenil v Bayonne. Hotel je sam urediti špansko zadevo. Murat, ki ga je bil poslal v Madrid, je mislil samo na to, kako bi si tamkaj sam zagotovil oblast. Angleži so prodirali na polotoku. Vse to je bilo treba dejati in red.

Jožefini se vkljub vsem prošnjam ni posrečilo, da bi bila smela odriniti z Napoleonom, kajti Fouché je opomnil cesarja, da bi dvorski blišč teji Fouchéjski in vojaški odpravi samo škodil. Razen tega je namignil, da utegne grofica Walewska kmalu priti za njim in se naseliti v njegovi bližini.

»Ne,« je Napoleon odvrnil, »to se ne spodobi. V tujini živim, kakor me je volja. V Franciji se pa ne maram dajati ljudem v zobe. Gotovo je tudi grofica enaki misli.«

Cesarjev odhod je navdal Marijo Walewsko z žalostjo. Toda svoje razburjenje je zatajila. Napoleon ji je obljubil, da ji bo vsak dan pisal, in res je bil v začetku mož beseda. Zjutraj ali zvečer so prihajali v Houssayevo ulico posebni sli in odajali nežna pisma. Marija Walewska je odgovar-

jala takoj; to ji je pomagalo prenašati tegobo dolgih dni.

Ko se je Napoleon nastanil v gradiču Marracq pri Bayonnu in se jel razgledovati po zamatnih španskih zadevah, je izprevidel, da bo trajalo urejanje več mesecev. Tedaj se je skesal sklepa, ki ga je bil storil v Parizu. Zakaj, če ni delal, tudi samote ni mogel prenašati, in njegova potreba po zaupnosti, nežni skrbi in neprisljnih pomenkih, kakršne omogoča samo navzočnost ženske, se je večala od dne do dne. Jožefina kakor tudi Marija Walewska sta ga bili v tem oziru razvabili. To mu je bilo v oddih po morečem dnevnem delu. A ključni grofici zdaj za seboj, je bilo težko. Zato je povabil cesarico.

Jožefina je vsa vesela takoj odpotovala in prispele dne 27. aprila k cesarju v Marracq. Zaradi tega nepričakovanega preobrata pri Napoleonu je bil Fouché potr, cesarica se je pa ohrabnila in jo je v Parizu preganjal s svojim sovraštvom in nadaljeval mrzko tiskovno vojno proti nji, si je upala spet pridobiti cesarja. Vedela je, kako mora ravnati, da ustreže cesarju in ga gane. Kar po čustvu je ustvarila okrog sebe ozračje ljubeznive neprisljnosti. Zmerom je pazila samo nanj, se zmerom smehljala in govorila ali molčala zmerom v pravem trenutku. Tako je čakala prijetljaj — ali trenutka slabosti — ki bi ji omogočil, da znova postane cesarjeva zaupnica, če že ne more znova osvojiti njegove ljubezni. S tem bi se bila zadovoljila, da bi le mogla rešiti svoj položaj.

Gospodično Guillebeauxovo je bila vzela s seboj v Marracq, kajti pošteti Duroc se je motil:

Jožefina je res imela namene, ki jih je bil Fouché s svojim vohom na prvi mah uganil.

O zakonski zvestobi je imela še lahkomišelnost nazore polpreteklih dni. Napoleon jo je smel varati, da se le ni priklenil na drugo. Marija Walewska je postajala nevarna; če Guillebeauxova doseže, da jo cesar pozabi, bo ona, cesarica, o primernem času že poskrbela, da tudi novo ljubico doleti enaka usoda. V takšnih spietkah je bila izkušena, in zdaj je napenjala vse strune, da bi obrnila cesarjevo radovednost na bralko.

V Marracq je Napoleon, kakor že v Tuillerijah, opoldne in zvečer obedoval s cesarico. A namesto da bi potem takoj odšel v svojo delovno sobo, je prva dva večera spremljal Jožefino v salon, kamor si je dal prinesiti kavo. V salonu je bilo samo nekaj dam: gospe de la Rochefoucauld, gospe de Rémusat, gospe Maretova, gospe de Lavalette in nenavadno plavalosa, mlado, dekle, ki je zdaj v zaverovanem občudovanju upiralo krasne sive oči v cesarja, zdaj z izrazom globoke in hinavske otroške prevzetosti pobešalo pogled. In to bila gospodična Guillebeauxova. Napoleon jo je bil že v Parizu videl in vprašal, kdo je, a potem ni bil več mislil nanjo.

V malem krogu grajske družbe je udarjala njena spogledljivost vsem v oči. Na sebi je imela preprosto, a elegantno sinjo svileno obleko z belimi okraski.

Cesar je pristopil k nji, pohvalil njeno toaletto in jo naprosil, naj kot bralka pokaže svojo umetnost.

»Kaj naj berem, sire? Tu imam 'Zafro', Ossiana, nov roman madame Gayeve ...«

Mali oglasi

Službe iske

Vaška beseda 50 par davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din najmanj 12 Din.

Plačilna natakariča mlada, strokovno izobrazena, z znanjem slov, in nemškega jezika, zeli namočena v boljši gostini ali restoraciji. Ponudbe pod šifro Agilina na ogli. odd. jutra. 12936-2

Prodaj

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din najmanj 12 Din. Dalje, gladjole, begonije, potonke, kane, lilije, iris, vse originalne holandske gomolje, tudi večje poizne sezone po nižjih cenah. Priporočamo tudi čvrstno seme za polje Sever & Komp., Ljubljana. 12933-6

Več otroških

vozičkov lepih, športnih in globokih poceni napravljeni pri »Prometeu« (nasproti križniški cerkvi). 12978-6

Kupine

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din najmanj 12 Din.

Letve in

končne deske stalno kupujejo. Dobavitelj: splay na se javno na naslov Milivoj D. Doornik, Velevo uradnice (Dunavska banovina). 12933-7

Kapital

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din najmanj 12 Din.

Banki

ali denarnemu zavodu, ki bi prevzel sigurne trgovske terjatve v inkaso odstopim mesečno 50.000 din. Ponudbe pod šifro »Gotovina 222« na ogli. odd. jutra. 12965-16

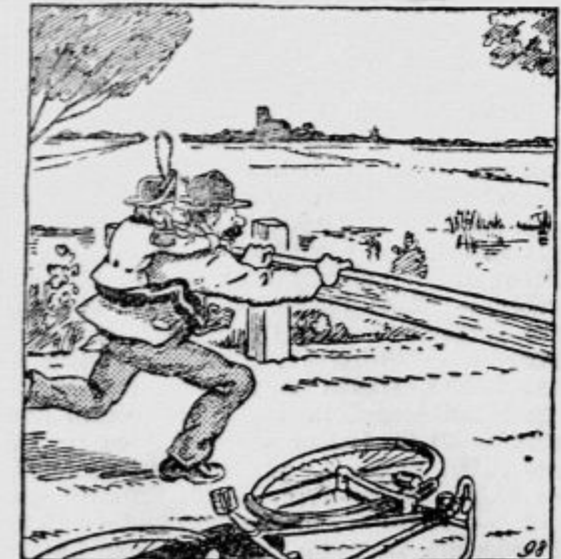
Bančno kom. zavod

MARIBOR Aleksandrova cesta 40 kupi takoj in plača najbolje hranilne knjižice, vstopnice in hranilnice vrednostne papirje. 3% obveznice pone srečke deince itd. valute vseh držav. Prodaja sredstev državne razredne loterije. 174 je

Med mestom

in deželo posreduje »Jutrova« mali oglasnik

JANKO TICEK IN NJEGOV OČF

98

Ali, hudimana, pripodili so se do mitnice. Na srečo je bila zapornica odprta. Ko sta jo minila, je skočil očs s kolesa in jo hitro zaprl. »Tako,« je rekel, »zdaj me gotovo več ne dobiš in spet je zahajal jeklenega konjčika ...«

S P O R T

ČSK — dokončni prvak LNP Včerašnji zadnji dve tekmi za prvenstvo LNP sta se končali z remisom za ČSK in zmago Kranja

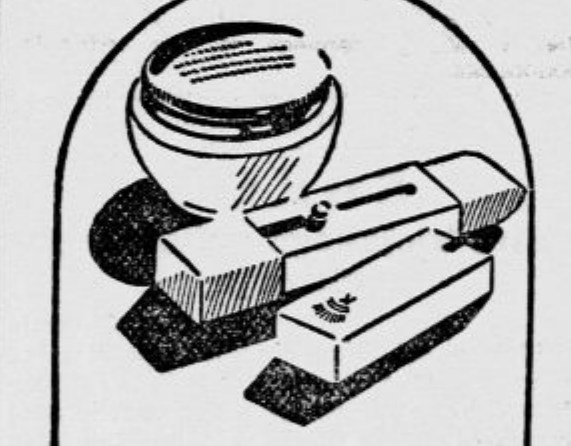
Ljubljana, 26. maja. Zdal je dokončno odigrano tudi to finalno tekmo za prvenstvo LNP. Prav za prav še ni popolnoma pri kraju, kajti treba je odigrati še 16 minut prekinitve partije med Železničarjem in Mariborom, toda ta košček nogometa tudi teoretično ne more več spremeniti sedanjega stanja. Prvak za sezono 1937/38 je postal Čakovski ŠK izmed 6 klubov, vseh ostalih iz ljubljanskega, mariborskega in celjskega okrožja.

Danes sta bili zadnji dve tekmi — in zadnji dve senzaciji. Zmagoviti Čakovčani so tik pred proslavo dokončne zmage pustili eno točko Železničarju, Kranjani pa so v zadnjem nastopu zmagali drugič, odkar se borijo v tej močni konkurenci.

Tabela, v katero bo treba morda priseti še kakšen gol in morda tudi točko iz onih 16 minut, pa bo do tedaj naslednja:

ČSK 10 7 2 1 24: 9 16

Železničar 10 5 3 2 30:15 13

Barva je širljenje!

Zato bledih in velih ustnic in lic nikdo ne ceni. In vendar kako lahko zamore vsaka žena zadobiti rožnato svež in mladosten izgled s

KHASANA

RDEČILOM ZA USTNA IN RDEČILOM ZA LICA. — Med 8 različnimi barvnimi toni zamorete dobiti za vsak lepotni tip primerno rdečilo.

Khasana rdečilo za lica pričara naravno delujočo svežost na Vaša lica. Oba sta odporna zoper slabo vreme, vodo in poljube.

JOS. REICH Ljubljana Poljanski nasip 4-6 Pratoica — Svetolikarica

Klaseje JUGOGRAFIKA 12. št. 23

Tisoče zahval prejema »MORANA«

Ure, Schaffhausen, Omega, Doxa ter vsakovrstne ure od

Din 35.- naprej.

Zlatnino prstane, obeske, ovratne verziče 1. dr. v srebru iz 14 kar. zlata od

Din 70.- naprej.

se dobi pri

KIFFMANN LJUBLJANA Mestni trg 8. MARIBOR Aleksandrova 11.

Čitajte in širite »JUTRO«!

VELIKA TRGOVINA Z ŽELEZNINO v bližini Beograda IŠČE perfektno stenotipistinjo

z znanjem srbo-hrvatskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. — Ponudbe z životopisom in silko na Propaganda a. d. prej Jug. Rudolf Mosse a. d., Beograd, pošt. pret. 409 pod šifro »940«.

V globoki žalosti javljamo sorodnikom, prijateljem in znanec, da nas je včeraj po dolgi in mučni bolezni, pozvana od Vsemogočnega, zapustila v 59. letu starosti draga soproga, mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Apolonija TREVEN roj. Božič

soproga stroj. nadzornika drž. železnice

Pogreb blagopokojne bo 28. t. m. ob 15. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala 30. t. m. ob 7. uri pri Sv. Magdaleni.

MARIBOR, 26. maja 1938. FRANC, soprog; CVETKO, sin; HEDA, hčerka; VANJO, vnuk; LIDIJA, vnučinja; JOŽE SOSIĆ, zet; bratje in sestre ter ostalo sorodstvo.

čini so prišli danes na igrišče v zelo lepem številu, da je vladalo na igrišču ob Tržaški cesti razpoloženje, kakor o pravem derbyju.

Železničarji so danes zaigrali prav lepo v prvem polčasu ter bili v tem delu absolutni gospodarji na polju. Napadali so s tako silo, da se je zdelo, da bodo nasprotnika pregazili, toda ves ta ogromni pritisk jim je prinesel samo en gol, in sicer v 20 min. po Pavlinu, ker je ČSK ubral pravilno taktiko ter igral samo defenzivno. Razen tega pa so imeli gostje prav železno obrambo, ki se je borila zelo odločno. Mnogo žog pa, ki so jih gledalci že videli v mreži, je postalo plen odličnega vratarja, ki mu je nekajkrat priskočila na pomoč tudi sreča.

V drugem polčasu se je slika temeljito spremenila. Gostje so postali nenadoma bolj agresivni ter so uvedli nekaj lepih napadalnih akcij, medtem ko je domače moštvo očitno padlo iz forme zaradi utrujenosti po tempu prvega polčasa. Dolgo se je Železničar branil gola, nazadnje pa je v 30 min. desna zveza gostov lep center levega krila z glavo poslala v mrežo. S tem je bila usoda Železničarja zapečatena, kajti ČSK se je zdaj pomaknil popolnoma v obrambo ter do konca obdržal neodločen rezultat.

Tekma je bila od začetka do konca zelo napeta in zanimiva, je pa pri tem ostala v mejah dovoljene igre, kar je zasluža obeh moštev, ki sta bili zelo disciplinirani. Sodil je g. Macoratti.

V predtekmi je mladina Železničarja v prijateljski tekmi porazila rezervo Svobode s 4:0 (2:0).

Kranj : Maribor 5 : 3 (3:1)

Kranj, 26. maja. Pred 400 gledalci je bila danes tukaj odigrana zadnja tekma v finalu za podsavezno prvenstvo. Ta igra je bila obenem najlepša, kar jih je bilo v teh tekmah na kranjskem terenu. Obe moštvi sta predvedli hitro in borbeno igro, ki pa pri tem ni bila preostra.

Takoj v začetku pritiskne Kranj in prevladuje v polju, medtem ko se gostje ne morejo znajti. Že v 10. min. doseže desna zveza Djukić vodilni gol za domače. Maribor igra na izenačenje, obojestranski napadi se hitro menjavajo, toda z razliko, da so napadi gostov premeški in malo nevarni. V 27. min. prevzame žogo pred golom mladi Race, jo odda Djukiću in ta poviša na 2:0. Maribor se zmerom ne popusti in 3 minute pozneje uspe Milošu, da pošlje usnje v prazno mrežo ter zniža na 2:1. Gostje se zdaj še bolj vržejo na izenačenje, toda uspeh je baš obraten, kajti v 42 min. poviša Race na 3:1 za domače.

Po odmoru je takoj v prvih minutah kočljivo pred kranjskim golom. Sodnik naposled prisodi enajstmetrovko proti Kranju in Maribor zniža na 3:2. Zdal se spet razvije huda borba za izenačenje. Gostje so celih 20 minut močnejši, toda vse se odbije ob odlični domači obrambi.

V Napoliju premočan nasprotnik

Naši akademiki-plavalci so izgubili dvoboj z Italijani — Izboljšali so dva jugoslovenska rekorda — Ilirijan Cerer je bil junak dneva

Napoli, 23. maja. Danes je slednjič le prišlo do tekmovanja. Srečanja med našo in italijansko akademsko reprezentanco pa ni bilo, ker so namreč Italijani v zadnji minuti kar »odili« več akademikov ter postavili proti nam reprezentanco, ki ni mnogo zaostajala za državno ekipo. Manjkala sta samo dva ali trije »kanonci«, ki si jih res niso upali dolociti.

Naši so storili svoje in Italijani skoraj ne morejo verjeti, da smo brez treninga. Dva rezultata sta boljša od jugoslovenskih rekordov, toda zmage žal ni bilo mogoče izveleti. Dva meseca pozneje pa bi bila igrača ...

Po odigranih himnah, izročitvi zastav in burnem vzklanju 2000 gledalcev se je pričela prva točka — 100 m prosto. Že prvi start je pokazal premog domačih plavalcev in pristanost domačih sodnikov. Zmagovalec Girardi je namreč startal mnogo prezgodaj, toda naš protest ni pomagal. Čas 1:00.7. Drugi je bil naš Gazzari, ki seveda s časom 1:04.6 ni mogel ogražati odličnega Italijana, ki je povrh tega še startal prekmalu. Za naslednji dve mesti sta se borila naš Stocker in Gambetta, med katerima je v finishu zmagal Italijan z 1:05. naš pa je bil četrti z 1:05.4.

Na 100 m hrbtno sta nas zastopala Lesić in Marčeta, ki pa nista mogla doseči izvirnih Italijanov Ravene in Bunea s časom 1:14 oz. 1:15.7. Dober je brez treninga Lesićev čas 1:16, Marčeta pa je potreboval 1:17.3.

V naslednji točki — 200 m prsno — smo prišli do velikega uspeha. Cerer je s svojim stilom in odličnim rezultatom presenetil občinstvo. S skoraj 30 m naskoka je postavil čas, ki je boljši od našega rekorda — 2:53.4. Drugo mesto je pripadlo Adamiju s 3:09.4. Polić pa je izgubil v finishu in ostal četrti s 3:16.4.

V 28 min. sledi nevaren napad Kranja, v katerem pride žoga slednjič do Delića, ki jo s krasnim strelom pošlje med drogeve 4:2 za K. Odslej prevzamejo domači prvo vlogo in tik pred koncem postavi Djukić končni rezultat.

Mariborčani so imeli svojo najboljšo formacijo v obrambi, napad pa je bil edino dober v krilih, sicer pa premeški in nevarni.

Domači so vse vrste dobro povezali, najboljša pa jim je bila napadalna vrsta. Razen prvih 20 minut v drugem polčasu so bili tudi ves čas v večji ali manjši premoči.

Tekmo je sodil g. Vebler iz Celja prav dobro.

V predtekmi so juniorji Ljubljane porazili juniorje Kranja s 4:1 (1:0).

Velik uspeh

Gradjanskega

Gradjanski : Ambrosiana

4:3 (2:2)

Milan, 26. maja. o. Pred 7000 gledalci je danes zagrebški Gradjanski zaslužen zmagal nad italijanskim prvakom Ambrosiano.

Italijani so že v 2. min. prišli do vodstva po krivdi Ureha, ki mu je žoga padla iz rok. Štiri minute kasneje je Pleše dižno ušel po krilu in tudi streljal sigurno v gol. 1:1. V 27. min. se strelja prosti strel proti domačim; Pleše da krasno v sredino pred gol, kjer zajame žogo Lesnik in jo pošlje z glavo neubranljivo v gol. 2:1 za G. V 30. min. pride srednji napadalec Ambrosiane v solo teku do pred gol in ustrelj izravnan gol. Tako ostane do konca polčasa, pri čemer pa so Italijani še zastreljali preostro prisojeno enajstmetrovko.

V 9. min. drugega polčasa so spet Italijani uspešni in stanje je spet 3:2 v njihovo korist. Krivdo za ta gol ima krilska vrsta Gr. Dolgo se za tem ne spremeni nič, dokler v 35. min. ne uide Wölfi in iz zelo težke pozicije doseže izenačenje za goste 3:3. Gradjanski je proti koncu igre zmerom močnejši in v 41. min. v nevarnem napadu, ki mu prinese zaslužen zmagov. Iz krasne kombinacije Pleše-Wölfi pride žoga pred vrata, kjer jo iz neposredne bližine pošlje slednji neubranljivo v mrežo. Vratar domačih se je vrغل, toda prepozno ...

Še dve zmagi nad Italijani

Hašk : Fiumana 2 : 0 (1:0)

Zagreb, 26. maja. o. V prisotnosti 2000 gledalcev je danes domači Hašk zmagal nad italijanskim moštvom Fiumane z Reke. Gostje razen poštvalnosti niso pokazali velikih nogometnih sposobnosti, pa tudi mlada Haškova formacija ni bila na posebni višini. Vodilni gol je v 3. min. zabil Medarić iz krasnega predločka Hitreca, po odmoru pa je iz dvomljive offside pozicije postavil Fink končni rezultat. Tekmo je sodil g. Devčić.

Split: Hajduk—FC Livorno 5:2 (5:0).

Naši akademiki-plavalci so izgubili dvoboj z Italijani — Izboljšali so dva jugoslovenska rekorda — Ilirijan Cerer je bil junak dneva

400 m prosto je bila točka z našim porazom, kajti Fux in Bončić sta prišla le na zadnji dve mesti. Nečaj zaradi waterpola. Še bolj pa zaradi premočnih nasprotnikov. Časi: Gambetta 5:27.3, Luciani 5:42.6, Fux 5:51.2, Bončić 6:30!

Po polurnem odmoru je bila na vrsti — starta 3 x 100 m mešano. Naši (Gazzari-Cerer-Stocker) so sicer dosegli boljši čas od državnega rekorda (3:35), pa vendar niso zmagali. Prezgodnji start prvega italijanskega in prepozni zadnjega našega plavalca sta prinesla zmago Italijanom s časom 2:33.4.

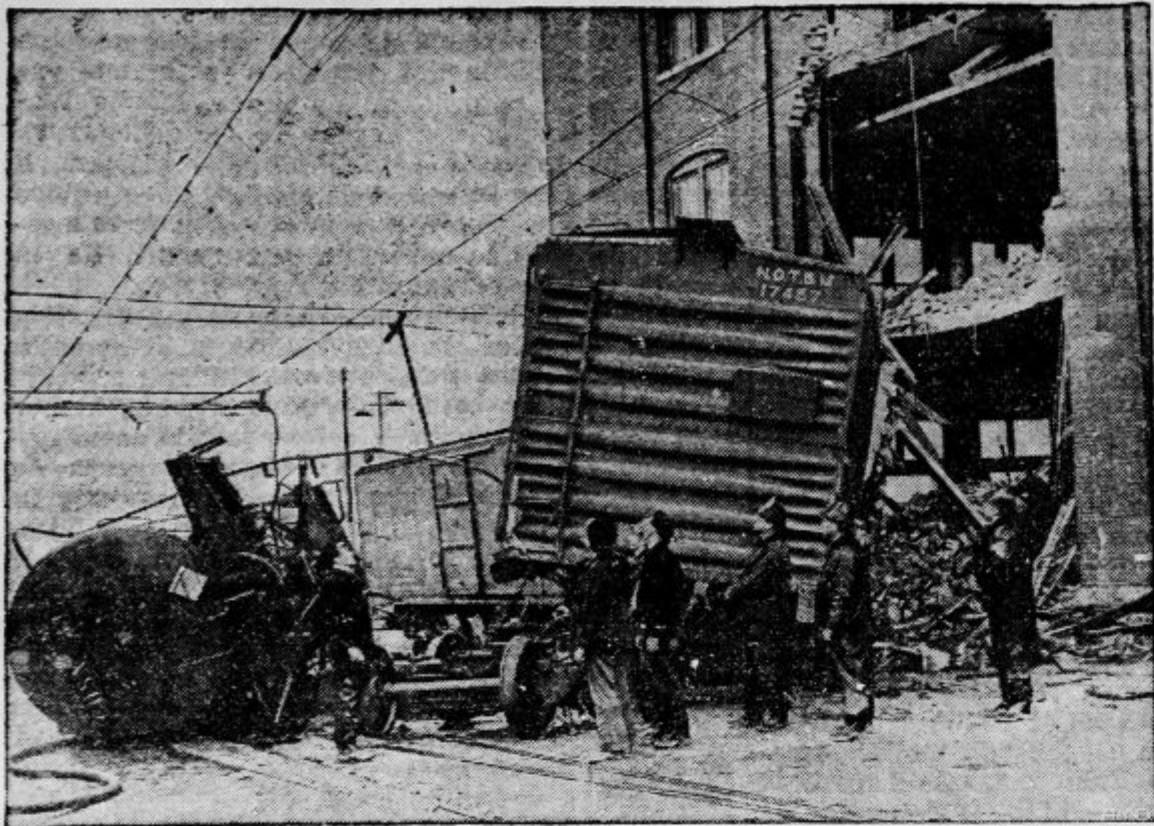
Nazadnje je bila »stafeta« — 4 x 200 m prosto. Zaradi utrujenosti je Gazzarija zamenjal Marčeta, ostali pa so bili Cerer, Lesić, Stocker. Zmagali so Italijani z 10:10.6, naš s plavalci 10:41.6. Najboljši čas je imel Cerer (2:32), ki je bil sploh junak dneva. V vseh točkah, kjer je nastopil, so časi za zgodnjo sezono skoraj presenetljivi.

Na koncu je bila tekma v waterpolu med akademiki Jugoslavije in akademiki Italije, v kateri so zmagali slednji s 6:4 (3:3). Naši so igrali odlično, toda pomanjkanje treninga je bilo krivo, da niso vzdržali do konca. Sodnik je bil več kot Italijan in je celo publika bila huda nanj. Med našimi so ugajali Polić, Jamnik, Fux in Linhart. Slednji za dobljeno gole ni odgovoren razen za enega. Za nas so zadeli v gol Polić dvakrat ter Bončić in Fux po enkrat.

H kraju naj omenim še posebno posebnost, da je bilo kopališče res vse v zastoju, toda žal med vsemi mogočimi ni bilo nobene jugoslovenske. Publika je bila zelo za nas in je po pravici odobraval vsak uspeh.

Pompeji. Rim in potem — spet domov. ČLO.

Dva vagona predrta hišo

Na postaji St. Louis, Missouri (U.S.A.) sta trčila vagon tovornega vlaka in vagona cisterna s takšno silo v prednjo steno neke hiše, da je zazijala v poslopju ogromna odprtina (slika)

Pelissonova blamaža

Kako je slikar našel model za idiota

Francoski pisatelj Pelisson je bil strašno grd človek, gospa de Sevigne, najduhovitejša ženska 17. stoletja, je dejala o njem, da zlorablja pravico moških do grde zmanjosti. Nekega dne je Pelisson šel po neki pariški ulici in je nenadno zagledal izredno lepo žensko. Pelisson je bil navzlic svoji grdi hud don Juan, pa je tudi tej neznanici dami brez nadaljnega pomnil roko in spremstvo. Zavrnila ga je, pa ni odnehal. Zasedel jo je še naslednje dni na vseh njenih poteh. Nekega dne je bilo videti, da je njegova vztrajnost zmagala. Mlada lepota je z nasmeškom poslušala njegovo zgovornost in je trpela, da jo je spremljal.

»Ali me hočete obiskati?« je vprašala. »Stanujem tam preko v mali vili.« Zmaga na vsej črti! — si je mislil Pelisson. Ni ga bilo treba dvakrat povabiti. Spremlil je lepo žensko domov, v temni veži je odločil plaš in ji je sledil v veliko sobo, kjer je pa v svoje presenečenje zagledal krepkega moža v belem plašču.

»To je moj mož,« je dejala dama Pelissonu, a mož: »To je mož, o katerem sem ti, dragi, govorila!« Odšla je in pisatelj je ostal z njenim možem sam. Zona ga je oblivala.

»Seveda sem vam rad na razpolago, gospod,« je zajeljal. »To me veseli!« je odvrnil mož lepe ženske in si ga pozorno ogledoval. »Ne veste, kako me veseli, da sem

končno dobil pravega. Če ste pripravljeni, lahko takoj pričnemo.« Pelissonova kolena so trepetala, pred njegovimi očmi je stala podoba strašnega dvoboja.

»Mislim, da bo stvar trajala nekako tri ure,« je nadaljeval mož v belem plašču. Te, da so Pelissonove moči odpovedale, sesul se je v najbližji stol. Kakšno zadoščenje si pripravila ta satan zakonskega moža?

»Lahko vam stvar še enkrat razložim,« je dejal te. »Društvo zoper pijančevanje je sli, ko naročilo. Pokaže naj strašno krivdo, ki si jo nalaga pijanec. Na svoji sliki bom predstavil strašne posledice te strašne sledeči način: V ozadiju naslikam komaj vidnega očeta propalega pijanca, in v ospredju obtožujoči obraz sinu, idiota.«

Pelissona je stresala mrzlota: »Čemu mi to pripovedujete?«

»Nu, dragi gospod,« je nadaljeval slikar, »mislim, da veste, čemu ste sem prišli. Dolgo časa sem zaman iskal dobrega modela za idiota. Zadnjič mi je moja žena povedala, da je slučajno odkrila izvrsten model. In priznati moram, da je ta izraz popolne benavosti, to brezrazumno buljenje predse, ki ga baš sedaj neprekosljivo kaže, tako verjetno in naravno, da sem popolnoma prepričan o vaši sposobnosti za ulogo, ki sem vam jo namenil.«

Tu se je Pelisson zbral, planil je kvišku in zdirjal iz sobe. Njegovi potrebi po ženskih znanstvih je bilo za nekaj časa zadosti.

Dogodivščine na poročnem potovanju

Negoda, ki ni popolnoma neškodljiva, bi bila skoraj zaključila poročno potovanje mlade berlinske dvojice. V Gmündenu sta se mlada novoporočena hotela ustaviti v nekem hotelu.

Odnesla sta svojo prtljago tja in ko sta bila proč, so zavore pri avtomobilu popustile. Vozilo je na stropi pot držalo nazaj, področje cestno ograjo in padlo čez glotoko strmino ob cesti. K sreči je obviselo na pol poti na nekem močnem sadnem drevesu. Lahko si mislimo presenečenje obeh Berlinčanov, ko sta se vrnila in avtomobil ni bilo. Opežila sta ga nazadnje ob sadnem drevesu neznatno poškodovanega.

Ledniki se premikajo

Prof. Mercanton priobčuje sledeči pregled o opazovanju lednikov v lanskem letu:

Opazovali so 71 alpskih lednikov in med temi jih je bilo 54, ki so nazadovale, osem jih je bilo stacionarnih in devet jih je napredovalo. Tendence po nazadovanju se je zavoljo obilnega snega v zadnjih dveh zimah oslabila.

Rodanski lednik, ki je v obeh prejšnjih letih nazadoval n. pr. za več nego 27 m, je kmal pokazal napredek, čeprav neznaten. Unterarski lednik za Grimselskim jezerom je v zadnjih dveh letih nazadoval za več nego 120 m.

Zavarovanje za sončno vreme

Najnovejša vrsta zavarovanja, ki ga sprejemajo angleške zavarovalne družbe, je zavarovanje na sončno vreme. Zavarovalnice so v ta namen ugotovile povprečno število sončnih ur v zadnjih letih za kraje, ki se hočejo zavarovati, in sicer od začetka maja do konca septembra. Na to povprečje se je mogoče zavarovati v poljubni višini. Če bi število sončnih ur potem padlo pod 80 odstotkov izračunane povprečja, mora zavarovalnica zavarovancu izplačati dogovorjeno vsoto. Najmanjša doba, za katero se je mogoče zavarovati, znaša mesec dni.

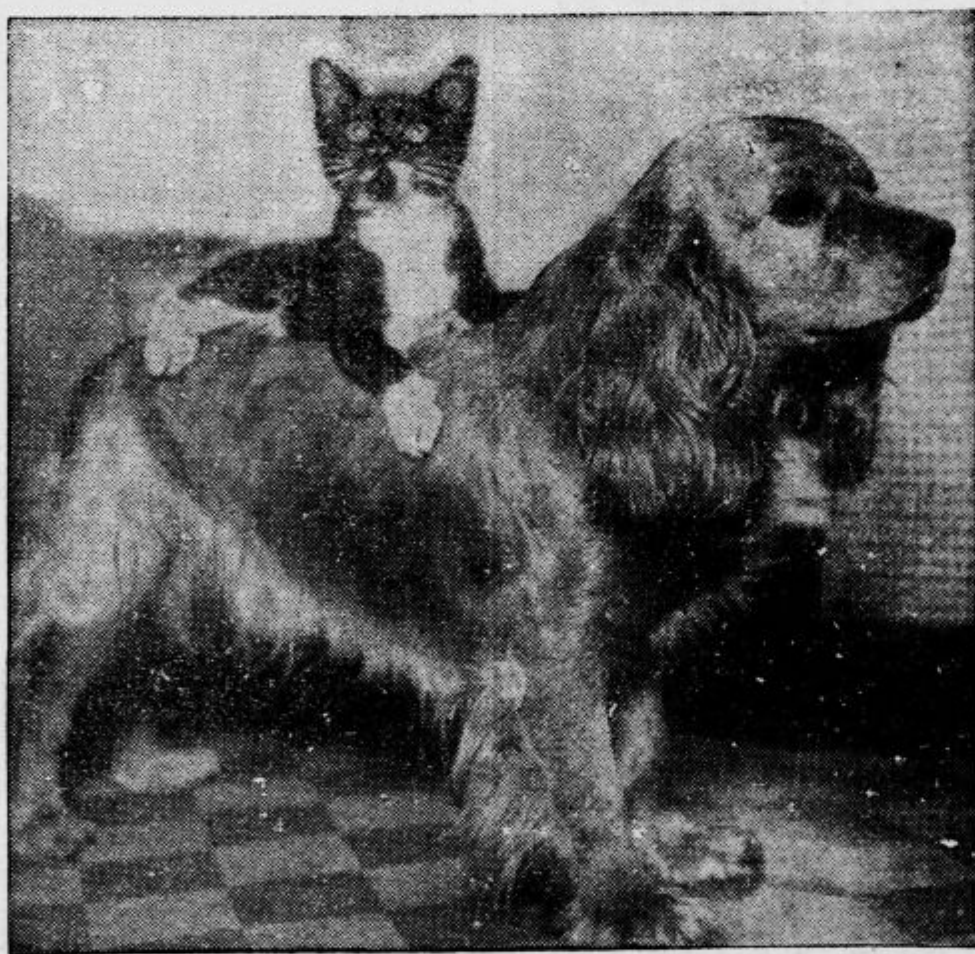
Gledališki škandal v Rimu

V Rimu je prišlo do gledališkega škandala, ki so ga mogli potlačiti le s pomočjo policije.

Uprizorjali so »Orhideje« pesnika Sema Benellija. Pri tretjem dejanju je začelo občinstvo vpiti in žvižgati in izsililo, da so predstavo končali. Policija je občinstvo spravila iz gledališča in vstopnino so blagajne vračale.

Škandal je insceniral, kakor vsa kaže, neka akcija, ki je bila pokupila velik del vstopnic. »Osservatore Romano« je že pred predstavo zelo ostro nastopil proti »nemoralni«, ki je baže v Benellijevem delu, ter zahteval, naj odstavijo igro z repertoarja.

Strpljivost ju je zblížala

Ljubka slika, ki kaže, da je tudi med psom in mačko mogoče prijateljstvo

Starec je našel novo simpatijo

68letni poljski knez Mihael Radziwiłł, ki je zbudil tolikšno senzacijo s svojo nameravano poroko z go. Jeanette Suchestow, se je premislil in sedaj poroča, da se hoče poročiti z drugo žensko, s 57letno vdovo angleškega poveljnika Harriet Stewart Dawsonovo. Ta je izjavila, da se bo poroka izvršila nekako v tednu dni. Go. Suchestow je ta stvar tako presenetila, kakor vso javnost. Pravi, da se je stari knez seznanil z Dawsonovo v Monte Carlu. Odpotovala bo v London, da pogleda, kaj je to stvar.

Usoda samostana sv. Lamberta

Na podlagi dekreta o združitvi Avstrije z Nemčijo je nemška vlada razlastila samostan sv. Lamberta na štajerskem in prevzela njegovo premoženje. K samostanu spada tudi znani romanski kraj Mariaseli z gozdovi v izmeri 9900 ha.

Zaroka med Iranom in Egiptom

Iz Kaira poročajo, da se bo 16-letna najstarejša sestra egiptskega kralja, princesa Faveja, poročila z dve leti starejšim iranskim prestolonaslednikom Šahpurjem Moha. medom Rizo. Poročne svečanosti bodo po vsej priliki v Teheranu.

A NEKDOTA

Ko je bil veliki francoski igralec Talma na višku svoje slave, je govorila vsa Francija o njem. Nekega provincialca, ki je prišel iz Pariza, so znanci seveda vprašali, da-li je Talma videl. »Seveda,« je odvrnil vrli mož. »In kako vam je ugajal?« — »Nič posebno.« — »Kako nič posebno? Ali je to mogoče? Kje ste ga prav za prav videli?« — »V neki kočiji.«

VSAK DAN ENA

Agent: »Vidite, tukaj se pritiska gumb in v petih minutah je stanovanje osenčeno.«

Zakonski mož: »In potem ne ostane za mojo ženo nič dela, tako, da lahko ves dan leta po trgovinah...«

(»Ric et Raec«)

Živinozdravnik

Andrej Uršič †

Maribor, 26. maja.

Predvčerajšnjim je pri Sv. Juriju ob južni železnici zatisnil svoje trudne oči Anton Uršič, ki je več kot 40 let tam deloval kot živinozdravnik. Rojen je bil leta 1868. pri Sv. Petru pod Sv. Gorami. Po končanih studijih na Dunaju ga je graški deželni odbor imenoval za deželnega živinozdravnika pri Sv. Juriju, kjer je kot priznan strokovnjak kmalu zaslovel tako, da so ga vsa sodišča daleč okrog stalno klicala kot izvedenca k raznim pravam in sporom. Pri tem je kot zaveden in borbena Slovenec zmerom neizprosno odklanjal zahteve raznih zagrnjenih nemškutarskih sodnikov, da bi podajal svoja zdravniška mnenja v nemščini. Vse svoje otroke je vzgojil v strogo narodnem in naprednem duhu. V občevarstvu s preprostim ljudstvom je bil nedosegljivo ljubezniv. Ure in ure je posedal med kmečkimi gospodarji in z njimi kramljal. Navzlic dolgi dobi svojega dela je ostal brez premoženja. Po prevratu je bil sicer sprejet v državno službo, v kateri pa zaradi bolehnosti ni več dolgo vzdržal. Kot sreski veterinar v Slovenskih Konjicah je pred 8 leti šel v pokoj.

S pokojnim Uršičem lega v grob starost naših narodnih živinozdravnikov, ki se je z vso odločnostjo boril za naše narodne pravice v nekdanji Avstriji in ki se je s skrajno nesebičnostjo posvetil delu za naše kmečko ljudstvo. Naj mu bo lahka domača zemlja, ki jo je toliko ljubil! Slava njegovemu spominu!

Gogoljeva »ženitev« v ljubljanski drami (Danes repriza)

Anka Levčarjeva, Sanein, Plut, Cesar in Danes

SOKOL

Zlet blejskega sokolskega okrožja

Bled, 26. maja
Blejsko sokolsko okrožje priredi svoj okrožni zlet 5. junija v Gorjah. Tamkajšnje društvo bo ob tej priliki razvilo svoj društveni prapor, ki bo v najkrajšem času izdelan.

Po sedemletnem obstoju bo društvo pokazalo svojo življenjsko sposobnost. Tako ob ustanovitvi si je postavilo na strm robu svoj lesen, a vendar prijeten dom, ki zre ponosno po blejski okolici. Sokolski delavci so po večini kmetje in tvariški delavci, ki po utrudljivem delu zmagujejo tudi žrtve za Sokola. Njihova volja je krepka.

Naj bo okrožni zlet lepa manifestacija sokolske misli v blejsko-bohinjskem kotu. Sokolstvo naj vidno pokaže ljubezen, ki jo goji do svojega prvega staroste Nj. Vel. kralja Petra II. — zato naj nihče ne izostane.

Ker bo ta javni telovadni nastop in razvitej prapora ob 15. uri, lahko zvečer oddaljeni posetniki svoj prihod z izletom skozi divjeromantični Vintgar. Zvečer pa so sveze z vlaki na vse strani zelo ugodne.

Upamo, da bo ta sokolski praznik našega okrožja našel čimveč razumevanja med brati in sestrami.

Mladinski rbor Sokola Ljubljana — Šiška, priredi pevsko akademijo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 10. uri dopoldne v Sokolskem domu v Šiški. Vsi prijatelji mladine posetite to mladinsko prireditev v čim večjem številu. — Zdravo!

Sokol Ljubljana I priredi v nedeljo 29. t. m. svojo javno telovadbo po sporedu, ki ga prilagamo. Začetek bo ob 16. Spored se bo izvajal ob vsakem vremenu, ob lepem vremenu na letnem telovadišču, ob slabem pa v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru.

Iz Kranja

Smrti kosil. V nedeljo je umrl v 49 letu starosti policijski stražnik Kette Matvež. V nedeljo zjutraj je odšel po končani nočni službi počivati, čez nekaj časa pa so ga domači našli v postelji mrtvega. Pokojnik je bil med meščani zelo priljubljen in je njegova nenadna smrt vzbudila pri vseh, ki so ga poznali, veliko obžalovanje. Naj mu bo zemljica lahka! — V terek je umrl v visoki starosti 73 let Weinberger Josip, davčni asistent v p. Pokojnik se je udeleževal v nacionalnih društvih in je bil med onimi, ki so ustanovili kranjskega Sokola. Žalujemo ostalim izrekamo naše sožalje.

Iz šoitanja

Recitacijski večer bo v nedeljo 29. t. m. zvečer v Sokolskem domu. Svoja novejša dela bodo recitali naslednji slovenski književniki: Miško Kranjec, Anton Ingolič, Miše Klopčič, Ivo Brnič in Ivan Potrč. Ta večer mora biti praznik slovenske besede in kulture, zato napolnimo dvorano!

Peneča se MAGNEZIJA S. PELEGRINO je priporočljiv preparat za otroke, ker prepreči bljuvanje, ki ga povzroči preobtežen želodec ali vretje želodca. — Zadoštuje vsebina kavnih žilice, da se dete iztrebi.

Zahtevajte znamko S. PELEGRINO preko katere je podpis trditev Prodel.

Prodaja se v lekarnah v Škaticah vsebuje eno dozo, s ali brez vonja po janežu.

Prodajna cena dtn 6.—

R. S. B. 27283-25/X 1933 I.

Iz Tržiča

8. — Koncert. V nedeljo 29. t. m. bo v naši sokolski dvorani znamenit koncert, ki ga priredi Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske. Spored prireditve je izredno pester, deloma tudi zabaven. Posebno opozarjamo, da sodeluje naš ožji rojak, basist Fris Lupša, ki bo zapel nekaj posebno učinkovitih in priljubljenih samospevov. Nadalje bomo čuli redek solističen instrument, klavir in pa kornetovo solo. Zaključek sporeda tvorijo duhoviti in dovtipni Saint-Saensov »Živalski karneval«, v katerem je znameniti francoski skladatelj s posebno ostrim peresom očrtal razne živalske tipe. Na to prireditev, ki bo gotovo edinstvena v našem mestu, opozarjamo naše občinstvo.

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 27.: Ženitev. Red Cetrtek.
Sobota, 28.: Pokojnik. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Nedelja, 29.: ob 20. Zadruga nad zadrugo. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA

Petek, 27.: Zaprt.
Sobota, 28.: Rigoletto. Red A.
Nedelja, 29.: Trubadur. Izven. Glotoko znižane cene od 24 din navzdol.

RADIO

Petek 27. maja

Ljubljana 11.: Solista ura: Kako nastane ladja — dialog (g. Viktor Pirnat). — 12.: Odmevi iz naših krajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.: Napovedi. — 13.20: Češka narodna in umetna glasba (Radijski orkester). — 14.: Navedi. — 18.: Zenska ura: Dom brez sonca (ga. Cirila Vračko). — 18.20: Plošče. — 18.40: Francoska (dr. S. Leben). — 19.: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Samostan Krika in njegov pomen v zgodovini pravoslavskih Srbov v Dalmaciji. — 19.50: Zanimivosti. — 20.: Pevski koncert zbora »Tabor«. — 21.: Pester koncert Radijskega orkestra. — 22.: Napovedi, poročila. — 22.30: Angliške plošče.

Sobota, 28. maja

Ljubljana 12.: Veseli stvari (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.: Napovedi. — 13.20: Plošče. — 18.: Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19.: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Teodor Penič. — 19.50: Pregled sporeda. — 20.: O znanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Paberk iz humorističnega lista »Rogac«, ki ga je v letih 1886/1888 izdal Srečko Magolič. — 22.: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna igra Radijski orkester. — 23.: Esperantska ura.

Beograd 16.45: Plošče. — 17.20: Pesmi in narodni napavi. — 20.: Pevski in orkestralni koncert. — 22.20: Laska godba in ples. — Zagreb 17.15: Laska godba. — 20.: Klavirske skladbe. — 20.30: Zborovsko petje. — 21.: Orkester in saksofon. — 22.20: Ples. — Praga 19.20: Laska glasba. — 20.: Operetni večer. — 22.30: Plošče. — Varšava 20.: Majski spomini. — 22.: Orkestralni in pevski koncert. — Sofija 22.: Komorna glasba. — 18.: Laska, plesna in narodna glasba. — 20.: Skladbe za čelo. — 20.45: Večerni koncert. — 21.40: Laska godba in ples. — Dunaj 10.30: Plošče. — 12.: Dunajski simfoniki. — 15.30: Zvočna igra. — 16.: Zabavni spored. — 18.15: Virtuozna glasba. — 19.10: Pevska ura. — 19.45: Opereta »Cigan baron«. — 22.30: Reportaža z zrakoplovne razstave v Beogradu. — 24.: Laska godba in ples. — Berlin 19.10: Operna glasba. — 20.: Stare melodije. — 22.30: Laska godba in ples. — München 19.10: Plošče. — 20.: Humor okrog sode. — 22.20: Sobotni ples. — 24.: Laska glasba. — Stuttgart 19.15: Vesela glasba. — 20.: Za žaljubljenec. — 22.30: Laska godba in ples. — 24.: Nočni koncert.

Lisičja družina

V Monakovu so otodili na tri leta ječe moža, ki je sebe in svojo družino štiri leta preživljal s samimi tatvinami perutnine.

Mož je odhajal na te tatvinske poti sprva sam s motornim kolesom. Ko je začel »posel« cveteti, si je omislil poseben voz za nakradeno blago in njegova žena ter ljubavnica sta to blago prodajali v teh štirih letih je obiskal skoraj vse kraje v bližnji in daljši okolici Monakova. Sredi lanskega novembra so ga končno ulovili. Izkazalo se je, da je izbil iz ukradenih kokoši, rac, gosi in puranov skoraj 150 tisoč din ...

Značilen migljaj

»Daily Express« poroča iz Pariza, da so madžarski in poljski diplomati dobili migljaj, naj letos o počitnicah ne hodijo na Češkoslovaško ...

Kolera v Kalkuti

V Kalkuti razseja že nekaj časa epidemija kolere. V zadnjih šestih tednih je pobrala bolezen 3.300 oseb.

Zastave šivajo

V Parizu se z vročino naglo pripravljajo na obisk angleškega kralja in kraljice. V modnih salonih izgotavljajo zastave za okrasitev trgov in ulic